

**РЕПУБЛИКА СРПСКА
МИНИСТАРСТВО РАДА И
БОРАЧКО-ИНВАЛИДСКЕ ЗАШТИТЕ**

**СТРАТЕГИЈА
ЗАШТИТЕ НА РАДУ У РЕПУБЛИЦИ СРПСКОЈ
ЗА ПЕРИОД ОД 2021. ДО 2024. ГОДИНЕ**

Бања Лука, мај 2021. године

САДРЖАЈ

I УВОД	5
II ПРАВНИ ОСНОВ (СТРАТЕШКА ПЛАТФОРМА)	6
1. Правни основ за израду Стратегије	6
2. Законодавни основ за израду Стратегије	6
2.1. Начела у области заштите и здравља на раду	6
2.2. Норматива из области заштите и здравља на раду у Републици Српској	7
3. Најважнији прописи Европске уније, међународне конвенције и Регионални стратешки документи на која се ослања Стратегија	10
3.1. Конвенције Међународне организације рада	10
3.2. Директиве Савјета Европе	11
4. Визија Стратегије заштите на раду	12
5. Мисија Стратегије заштите на раду	12
6. Методологија израде Стратегије заштите на раду	12
III АНАЛИЗА СТАЊА	13
1. Институционални оквир	13
Системи/нивои управљања системом заштите здравља на раду	14
1.1. Преглед и анализа постојећег стања у нормативном дијелу области заштите и здравља на раду	15
1.1.1. Стручни испит у области заштите и здравља на раду	15
1.1.2. Лиценце за обављање послова из области заштите и здравља на раду	15
1.1.3. Рјешења о испуњености прописаних услова из области заштите и здравља на раду	16
1.1.4. Скраћење радног времена	17
1.2. Инспекцијски надзор и контрола примјене Закона о заштити на раду, Закона о раду и подзаконских аката из области рада	18
2. Повреде на раду – Извјештај и процедуре пријаве	18
3. АНАЛИЗА ПРИЈАВЉЕНИХ ПОВРЕДА НА РАДУ 2018. ГОДИНИ ПО ИНСТИТУЦИЈАМА У КОЈИМА СЕ ВОДИ ЕВИДЕНЦИЈА	21
3.1. РЕПУБЛИЧКА УПРАВА ЗА ИНСПЕКЦИЈСКЕ ПОСЛОВЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ – ОБЛАСТ ЗАШТИТЕ НА РАДУ – Анализа тежих повреда на раду и повреда са смртним исходом у 2018. години	21
3.1.1. Теже повреде на раду.....	22
3.1.1.1. Структура тежих повреда на раду према полу повријеђеног	23
3.1.1.2. Структура тежих повреда на раду према годинама старости	23
3.1.1.3. Структура тежих повреда на раду према времену настанку повред.....	24
3.1.1.4. Структура тежих повреда на раду према дану настанка повреде.....	24
3.1.1.5. Структура тежих повреда на раду према мјесецу настанка повреде.....	24
3.1.1.6. Структура тежих повреда на раду по мјесецима и дјелатностима послодавца	25
3.1.1.7. Структура тежих повреда на раду према радноправном статусу	25

3.1.1.8. Структура тежих повреда на раду према постојању Акта о процјени ризика код послодавца.....	26
3.1.1.9. Структура тежих повреда на раду према извршеној обуци за безбједан рад код послодавца	26
3.1.2. Смртне повреде на раду.....	27
3.1.2.1. Смртне повреде према полу смртно настрадалог	27
3.1.2.2. Смртне повреде према годинама старости настрадалог	27
3.1.2.3. Смртне повреде према времену настанка	28
3.1.2.4. Смртне повреде према дану настанка	28
3.1.2.5. Смртне повреде према мјесецу настанка	28
3.1.2.6. Смртне повреде према мјесецу и дјелатности настанка	29
3.1.2.7. Смртне повреде према радноправном статусу радника	29
3.1.2.8. Смртне повреде према посједовању Акта о процјени ризика код послодавца	29
3.1.2.9. Смртне повреде према извршеној обуци за безбједан рад.....	30
3.1.3. Повреде у области рударства	30
3.1.3.1. Теже повреде на раду	30
3.2. МИНИСТАРСТВО РАДА И БОРАЧКО-ИНВАЛИДСКЕ ЗАШТИТЕ – РЕСОР ЗА РАД И ЗАПОШЉАВАЊЕ – Одјељење за заштиту и здравље на раду – Извјештај о лакшим повредама на раду у 2018. години	31
3.2.1. Број лакших повреда на раду према привредним дјелатностима у којима су се десиле	31
3.2.2. Структура лакше повријеђених радника према стручној спреми	33
3.2.3. Број лакших повреда на раду према природи настанка повреде	34
3.2.4. Структура лакших повреда на раду према повријеђеном дијелу тијела.....	35
3.2.5. Структура лакших повреда на раду према мјесецу када је настала	36
3.2.6. Структура лакших повреда на раду према дану у којем је настала	37
3.2.7. Структура лакших повреда на раду према старосној доби повријеђеног.....	38
3.2.8. Однос лакших повреда на раду према радном стажу повријеђеног	39
3.2.9. Структура лакших повреда на раду према полу повријеђеног.....	40
3.3. ЗАВОД ЗА МЕДИЦИНУ РАДА И СПОРТА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ – АНАЛИЗА ПОВРЕДА НА РАДУ У РЕПУБЛИЦИ СРПСКОЈ у 2018. години	40
3.3.1. Анализа повреда на раду према параметрима општине	41
3.3.2. Анализа повреда на раду према карактеристикама радног мјеста	43
3.3.3. Анализа повреда на раду према времену настанка повреде	45
3.3.4. Анализа повреде на раду према карактеру и тежини повреде	46
3.4. АНАЛИЗА ПРОФЕСИОНАЛНИХ БОЛЕСТИ у 2018. години	46
4. АНАЛИЗА ПРИЈАВЉЕНИХ ПОВРЕДА НА РАДУ У 2019. ГОДИНИ ПО ИНСТИТУЦИЈАМА У КОЈИМА СЕ ВОДИ ЕВИДЕНЦИЈА	48
4.1. РЕПУБЛИЧКА УПРАВА ЗА ИНСПЕКЦИЈСКЕ ПОСЛОВЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ – ОБЛАСТ ЗАШТИТЕ НА РАДУ – Анализа тежих повреда на раду и повреда са смртним исходом у 2019. години.....	48
4.2. МИНИСТАРСТВО РАДА И БОРАЧКО-ИНВАЛИДСКЕ ЗАШТИТЕ – РЕСОР ЗА РАД И ЗАПОШЉАВАЊЕ – Одјељење за заштиту и здравље на раду – Извјештај о лакшим повредама на раду у 2019. години	49
4.2.1. Број лакших повреда на раду према привредној дјелатности у којима су се десиле.....	49
4.2.2. Структура лакше повријеђеног радника према стручној спреми.....	51
4.2.3. Број лакших повреда на раду према природи настанка повреде.....	52

4.2.4. Структура лакших повреда на раду према повријеђеном дијелу тијела.....	53
4.2.5. Структура лакших повреда на раду према мјесецу у ком је настала	54
4.2.6. Структура лакших повреда на раду према дану у којем је настала	55
4.2.7. Структура лакших повреда на раду према старосној доби повријеђеног.....	56
4.2.8. Однос лакших повреда на раду према радном стажу повријеђеног.....	57
4.2.9. Структура лакших повреда на раду према полу повријеђеног	58
4.3. ЗАВОД ЗА МЕДИЦИНУ РАДА И СПОРТА – Анализа повреда на раду у Републици Српској за 2019. годину	58
4.3.1. Анализа повреде на раду према карактеристикама радног мјеста	58
4.3.2. Анализа повреде на раду према карактеру и тежини повреде	60
5. АНАЛИЗА ПРИЈАВЉЕНИХ ПОВРЕДА НА РАДУ У 2020. ГОДИНИ ПО ИНСТИТУЦИЈАМА У КОЈИМА СЕ ВОДИ ЕВИДЕНЦИЈА	61
5.1. РЕПУБЛИЧКА УПРАВА ЗА ИНСПЕКЦИЈСКЕ ПОСЛОВЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ – ОБЛАСТ ЗАШТИТЕ НА РАДУ – Анализа тежих повреда на раду и повреда са смртним исходом у 2020. години	62
5.2. МИНИСТАРСТВО РАДА И БОРАЧКО-ИНВАЛИДСКЕ ЗАШТИТЕ – РЕСОР ЗА РАД И ЗАПОШЉАВАЊЕ – Одјељење за заштиту и здравље на раду – Извјештај о лакшим повредама на раду у 2020. години	61
5.2.1. Број лакших повреда на раду према привредној дјелатности у којој су се десиле.....	61
5.2.2. Структура лакше повријеђеног радника према стручној спреми	63
5.2.3. Број лакших повреда на раду према природи настанка повреде.....	64
5.2.4. Структура лакших повреда на раду према повријеђеном дијелу тијела	65
5.2.5. Структура лакших повреда на раду према мјесецу у ком је настала	66
5.2.6. Структура лакших повреда на раду према дану у којем је настала	67
5.2.7. Структура лакших повреда на раду према старосној доби повријеђеног.....	68
5.2.8. Однос лакших повреда на раду према радном стажу повријеђеног	70
5.2.9. Структура лакших повреда на раду према полу повријеђеног	70
5.3. УПОРЕДНА АНАЛИЗА НАЈВАЖНИЈИХ ПОДАТАКА О ЛАКШИМ ПОВРЕДАМА НА РАДУ ДОСТАВЉЕНИХ МИНИСТАРСТВУ за период од 2018. до 2020. године	70
5.4. ПРЕГЛЕД ПОВРЕДА НА РАДУ У РЕПУБЛИЦИ СРПСКОЈ У ОДНОСУ НА БРОЈ ЗАПОСЛЕНИХ РАДНИКА	73
6. СВОТ АНАЛИЗА	73
IV ОПШТИ ЦИЉ СТРАТЕГИЈЕ	74
1. ПОЈЕДИНАЧИ ЦИЉЕВИ СТРАТЕГИЈЕ	74
1.1. Израда Централног регистра повреда на раду	74
1.2. Подизање капацитета институција у систему заштите на раду и побољшавање сарадње унутар надлежних институција овог система	74
1.3. Усклађивање прописа из области Заштите на раду са прописима Европске уније – спровођење директива и конвенција МОР-а	75
2. ЕКОНОМСКИ АСПЕКТИ	76
3. ПРАВЦИ ЗА ДАЉЕ УНАПРЕЂЕЊЕ ЗАШТИТЕ И ЗДРАВЉА НА РАДУ – СПРОВОЂЕЊЕ	76
4. ЗАКЉУЧЦИ	77
5. ЗАВРШНИ ДИО	78

Анекс I: Табела са прегледом усклађености прописа из области заштите на раду.....	79
Анекс II: Пројектни задатак: Израда Централног регистра повреда на раду.....	89
Анекс III: Листа приоритетних прописа.....	91
Анекс IV: Акциони план на реализацији очекиваних циљева, са мјерама учинка, планом и годишњим резултатом у остваривању појединачних циљева Стратегије.....	92

СТРАТЕГИЈА ЗАШТИТЕ НА РАДУ У РЕПУБЛИЦИ СРПСКОЈ ЗА ПЕРИОД ОД 2021. ДО 2024. ГОДИНЕ

I УВОД

Стратегија заштите на раду Републике Српске за период од 2021. до 2024. године (у даљем тексту: Стратегија) јесте документ којим се на цјеловит начин утврђује стање у области заштите на раду у Републици Српској и мјере које треба предузети за унапређење заштите на раду. Стратегија треба да створи такво стање код свих учесника у процесу рада, да што већи број привредних субјеката (предузетника, привредних друштава) активно управља заштитом и здрављем на раду како би дошли до најбоље праксе у овој области у Републици.

Од потписивања Споразума о стабилизацији и придруживању између Европске уније и Босне и Херцеговине 2008. године, у Републици Српској се спроводе активности на усаглашавању прописа са правном тековином ЕУ у свим областима, па тако и у области заштите на раду. Посебно мјесто заузима Програм економских реформи Републике Српске за период 2019–2021. година („Службени гласник Републике Српске“, број 122/18). Стратегија прати област коју покрива право ЕУ – Поглавље 19.

Стратегија заштите на раду Републике Српске је усклађена са Стратегијом и политиком развоја индустрије Републике Српске 2016–2020. година, у којој су утврђени процеси ревитализације индустрије и правци развоја. У својим оперативним циљевима Стратегија предвиђа „даљње унапређење правног оквира и услова запошљавања“, која се спроводи јачањем контролне функције институција посебно у вези са поштовањем прописа из области радних односа, запошљавања и заштите на раду којим ће се омогућити досљедна примјена прописа у области радних односа, запошљавања и заштите на раду.

Заштита на раду, поред тога што је утврђена Уставом Републике Српске, има своје упориште у прописима Републике Српске, а посебно кроз: Закон о заштити на раду Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, бр. 1/08 и 13/10), Закон о раду Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, бр. 1/16, 57/16 и 66/18), Закон о пензијском и инвалидском осигурању Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, бр. 134/11, 82/13 и 103/15), Закон о здравственом осигурању Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, бр. 18/99, 51/01, 70/01, 51/03, 57/03, 17/08, 1/09, 106/09 и 110/16), Закон о здравственој заштити Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, бр. 106/09 и 44/15), Кривични законик Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 64/2017).

Заштитом и здрављем на раду остварују се значајни циљеви, од којих су најзначајнији: промоција и одржавање највишег степена физичког, менталног и социјалног благостања запослених свих занимања; превенција здравља запослених чије је здравље нарушено условима рада; заштита запослених од ризика насталих усљед штетних чинилаца по здравље; рад на радном мјесту и у радној средини који су прилагођени физиолошким и психолошким способностима запослених. Укратко, циљ је прилагођавање посла запосленом и сваког запосленог његовом послу.

II ПРАВНИ ОСНОВ (СТРАТЕШКА ПЛАТФОРМА)

1. Правни основ за израду Стратегије

На основу чл. 15. и 43. Закона о Влади Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број: 118/2008), у спровођењу извршне власти Влада Републике Српске је надлежна да предлаже Стратегију на усвајање.

Уставни основ за доношење Стратегије заштите на раду у Републици Српској садржан је у Амандману XXXII на члан 40. у тачки 12. Устава Републике Српске, у којој је прописано да Република уређује и обезбјеђује радне односе, заштиту на раду и запошљавање.

2. Законодавни основ за израду Стратегије

2.1. Начела у области заштите и здравља на раду

Основни принципи превенције заштите и здравља на раду утврђени су у члану 6. Директиве Савјета Европе 89/391 ЕЕЦ од 12. јуна 1989. године о увођењу мјера за подстицање побољшања заштите и здравља на раду радника. У складу са захтјевима, који проистичу из Директиве, Законом о заштити на раду утврђена су следећа начела:

- „а) избјегавање ризика,
- б) процјене ризика који се не могу избјећи на радном мјесту,
- в) отклањање ризика на њиховом извору примјеном савремених техничких рјешења,
- г) прилагођавање рада и радног мјеста радника, нарочито у погледу избора опреме за рад и метода рада, као и избор технолошког поступка да би се избјегла монотонија у раду, ради смањења њиховог утицаја на здравље радника,
- д) замјена опасних технолошких процеса или метода рада безопасним или мање опасним,
- ђ) давање предности колективним над појединачним мјерама заштите и здравља на раду,
- е) одговарајуће оспособљавање радника за безбједан и здрав рад и издавање упутстава за рад на безбједан начин“.

У Републици Српској се, поред Закона о заштити на раду и подзаконских аката донесених на основу закона, примјењују и прописи из области заштите на раду који су преузети у правни систем Републике Српске на основу члана 12. Уставног закона за спровођење Устава Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 21/92) и на основу чл. 76. и 77. Закона о заштити на раду, одредбом члана 78. Закона о заштити на раду прописано је да се преузети прописи примјењују уколико нису у супротности са овим законом.

2.2. Норматива из области заштите и здравља на раду у Републици Српској

1. Закон о заштити на раду („Службени гласник Републике Српске“, бр. 01/08 и 13/10),
2. Правилник о процјени ризика на радном мјесту и у радној средини („Службени гласник Републике Српске“, број 66/08),
3. Правилник о поступку и роковима превентивних и периодичних прегледа и испитивања опреме за рад и превентивних и периодичних испитивања услова радне средине („Службени гласник Републике Српске“, бр. 66/08, 52/09 и 107/09),
4. Правилник о садржају и начину издавања обрасца извјештаја о повреди на раду, професионалном обољењу и обољењу у вези са радом („Службени гласник Републике Српске“, број 66/08),
5. Правилник о претходним и периодичним љекарским прегледима радника на радним мјестима са повећаним ризиком („Службени гласник Републике Српске“, број 68/08),
6. Правилник о висини трошкова за издавање лиценци („Службени гласник Републике Српске“, бр. 68/08, 28/12 и 52/12),
7. Правилник о стручном испиту из области заштите на раду („Службени гласник Републике Српске“, бр. 70/08 и 78/15),
8. Правилник о поступку утврђивања испуњености прописаних услова у области заштите и здравља на раду („Службени гласник Републике Српске“, бр. 70/08 и 58/11),
9. Правилник о начину вођења евиденција („Службени гласник Републике Српске“, број 63/09),
10. Правилник о начину и поступку оспособљавања радника за безбједан и здрав рад („Службени гласник Републике Српске“, број 42/11),
11. Правилник о превентивним мјерама за безбједан и здрав рад у простору угроженом експлозивном атмосфером („Службени гласник Републике Српске“, број 79/11),
12. Правилник о превентивним мјерама за безбједан и здрав рад на радном мјесту („Службени гласник Републике Српске“, број 30/12),
13. Правилник о превентивним мјерама за безбједан и здрав рад при коришћењу средстава и опреме за личну заштиту на раду („Службени гласник Републике Српске“, број 23/13),
14. Правилник о превентивним мјерама за безбједан и здрав рад при ручном преношењу терета („Службени гласник Републике Српске“, број 79/13),
15. Правилник о превентивним мјерама за безбједан и здрав рад при коришћењу опреме за рад са екраном („Службени гласник Републике Српске“, број 112/13),
16. Правилник о превентивним мјерама за безбједан и здрав рад при излагању буци („Службени гласник Републике Српске“, број 56/16),
17. Правилник о превентивним мјерама за безбједан и здрав рад при излагању вибрацијама („Службени гласник Републике Српске“, број 03/18),
18. Правилник о пословима на које не може бити распоређен млађи радник („Службени гласник Републике Српске“, број 86/16),

19. Правилник о превентивним мјерама за безбједан и здрав рад при излагању хемијским материјама („Службени гласник републике Српске“, број 4/20),
20. Правилник о превентивним мјерама за безбједан и здрав рад при излагању карциногенима и мутагенима („Службени гласник Републике Српске“, број 48/20).

Закон о заштити на раду и сви подзаконски акти које је Министарство рада и борачко-инвалидске заштите донијело у протеклом периоду носе ознаку **ДЈЕЛИМИЧНО УСКЛАЂЕНО** (види **Анекс I**).

Прописи из области заштите на раду који се примјењују на основу члана 78. Закона о заштити на раду и члана 12. Уставног закона за спровођење Устава Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 21/92):

1. Општи Правилник о хигијенским и техничким заштитним мјерама при раду – осим чл. 26–32, 50–75, 78–86, 88–99, 104–151. и 184–186 („Службени лист ФНРЈ“, бр. 16/47, 18/47 и 36/50);
2. Правилник о хигијенским и техничким мјерама при раду у кудељарама („Службени лист ФНРЈ“, број 46/47);
3. Правилник о хигијенским и техничким мјерама при раду у графичким предузећима („Службени лист ФНРЈ“, број 56/47);
4. Правилник о хигијенско-техничким заштитним мјерама при раду у фабрикама стакла – стакларама („Службени лист ФНРЈ“, бр. 14/48 и 18/48);
5. Правилник о хигијенско-техничким мјерама при раду у каменоломима и цигланама као и код вађења глине, пијеска и шљунка – осим чл. 58–61 („Службени лист ФНРЈ“, број 69/48);
6. Правилник о техничким и здравствено-техничким мјерама на радовима при хемијско-техничким процесима – Прилог 9 – осим одредбе 86 („Службени лист ФНРЈ“, број 55/50 и „Службени лист СФРЈ“, бр. 15/65 и 48/65);
7. Правилник о техничким и здравствено-техничким мјерама при раду у црној металургији („Службени лист ФНРЈ“, број 07/55);
8. Правилник о хигијенским и техничким мјерама при ронилачким радовима („Службени лист ФНРЈ“, број 36/58);
9. Правилник о заштити на раду при термичком обрађивању легура лаких метала у купаоницама са нитратним солима („Службени лист СФРЈ“, број 48/65);
10. Правилник о заштити на раду при утовару терета у теретна моторна возила и истовару терета из таквих возила („Службени лист СФРЈ“, број 17/66);
11. Правилник о хигијенско-техничким мјерама при лучко-транспортном раду („Службени лист СФРЈ“, број 14/64);
12. Правилник о заштити на раду при одржавању моторних возила и превозу моторним возилима („Службени лист СФРЈ“, број 55/65);
13. Правилник о мјерама и нормативима заштите на раду на оруђима за рад („Службени лист СФРЈ“, број 18/91);
14. Правилник о заштити на раду у пољопривреди („Службени лист СФРЈ“, број 34/67);
15. Правилник о заштити на раду у грађевинарству („Службени лист СФРЈ“, бр. 42/68 и 45/68);
16. Правилник о техничким нормативима при руковању експлозивним средствима и минирању у рударству („Службени лист СФРЈ“, бр. 26/88 и 63/88);

17. Правилник о заштити на раду на жељезницама („Службени лист СРБиХ“, бр. 42/86 и 3/87);
18. Правилник о посебним мјерама и нормативима заштите на раду при преради и обради коже, крзна и отпада од коже („Службени лист СФРЈ“, број 47/70);
19. Правилник о заштити на раду и о техничким мјерама за развијаче ацетилена и ацетиленске станице („Службени лист СРБиХ“, број 32/87);
20. Правилник о заштити на раду у шумарству („Службени лист СРБиХ“, број 20/85);
21. Правилник о заштити на раду при механичкој преради и обради дрвета и сличних материјала („Службени лист СРБиХ“, број 05/86);
22. Правилник о заштити на раду при коришћењу електричне струје („Службени лист СРБиХ“, број 34/88);
23. Правилник о пружању прве помоћи у случају повреда и обољења радника на раду („Службени лист СРБиХ“, број 38/86);
24. Правилник о заштити на раду са уређајима за укрцавање и искрцавање терета на поморским бродовима и пловилима унутрашње пловидбе („Службени лист СФРЈ“, број 32/66);
25. Правилник о техничким и здравствено-техничким мјерама на пловним објектима унутрашње пловидбе („Службени лист ФНРЈ“, број 20/50);
26. Правилник о хигијенским и техничким мјерама на морским бродовима („Службени лист ФНРЈ“, бр. 06/50 и 32/58);
27. Правилник о хигијенско-техничким мјерама при раду на преради и обради метала („Службени лист ФНРЈ“, број 40/61);
28. Правилник о обезбјеђивању смјештаја и исхране радника односно њиховог превоза од мјеста становања до мјеста рада и натраг („Службени лист СФРЈ“, број 41/68);
29. Правилник о поступку скраћивања радног времена на радним мјестима са повећаним ризиком („Службени лист СРБиХ“, број 2/91);
30. Наредба о обавезном снабдијевању радника газираним сланом водом у одјељењима са високим температурама („Службени лист ФНРЈ“, број 40/47);
31. Наредба о одређивању скраћеног радног времена за извјесне послове графичке индустрије („Службени лист ФНРЈ“, број 98/48);
32. Наредба о одређивању скраћеног радног времена за извјесне послове у рударству („Службени лист ФНРЈ“, број 31/49);
33. Наредба о одређивању скраћеног радног времена у организацијама за производњу електрода и феролегура („Службени лист ФНРЈ“, број 26/57);
34. Наредба о одређивању скраћеног радног времена у производњи лак жице („Службени лист ФНРЈ“, број 24/59);
35. Одлука о одређивању скраћеног радног времена у грађевинарству за послове који се врше у кесонима („Службени лист ФНРЈ“, број 29/55);
36. Упутство о вршењу надзора на придржавању прописа о заштити на раду у предузећима која производе за одређене војне потребе („Службени лист СФРЈ“, број 23/66);
37. Упутство о подацима из области заштите на раду које су органи инспекције рада дужни прибављати и о извјештајима које су дужни достављати („Службени лист СФРЈ“, број 04/67);
38. Упутство о поступку вршења надзора над примјеном прописа из области заштите на раду при градњи тунела („Службени лист СРБиХ“, број 28/88);

39. Упутство о начину вршења надзора над придржавањем прописа о заштити на раду у органима унутрашњих послова и установама органа унутрашњих послова („Службени лист СФРЈ“, број 55/65);
40. Наредба о забрани употребе моторних бензина за одмашћивање, прање или чишћење металних дијелова и предмета од другог материјала („Службени лист СФРЈ“, број 23/67);
41. Правилник о техничким нормативима за дизалице („Службени лист СФРЈ“, број 65/91).

Наведени прописи који су преузети на основу члана 12. Уставног закона за провођење Устава Републике Српске су застарјели и превазиђени, те је у периоду који обухвата ова стратегија потребно усмјерити активности на доношењу нових прописа усаглашених са директивама Европске уније, а постојеће ставити ван снаге.

3. Најважнији прописи Европске уније, међународне конвенције и регионални стратешки документи на која се ослања Стратегија

У изради Стратегије заштите на раду у Републици Српској за период од 2021. до 2024. године, као референтни документ узет је Споразум о стабилизацији и придруживању између Европске заједнице и Босне и Херцеговине, члан 77. којим је Босна и Херцеговина преузела обавезу хармонизовање свог законодавства са законодавством Заједнице у области радних услова, а посебно у области заштите здравља на раду и једнаких могућности за остваривање права на рад.

Стратегија је усклађена са препоруком из Аналитичког извјештаја Европске комисије, тачка 3: „Способност преузимања обавеза из чланства 3.19. Социјална политика и запошљавање, 3.19.2. Здравље и заштита на раду“.

Стратегија је усклађена са циљевима Уједињених нација за одрживи развој у Босни и Херцеговини, пара 8: „Промовисање континуираног, инклузивног и одрживог економског раста, пуне и продуктивне запослености и достојанственог рада за све“.

Поред законодавства Републике Српске и БиХ, важни извори међународног права заштите на раду, а са којим је вршено усклађивање законских и подзаконских аката у овој области су:

- Конвенције међународне организације рада (наведене под 3.1),
- Директиве Савјета Европе (наведене под 3.2).

3.1. Конвенције Међународне организације рада:

1. Конвенција о заштити на раду и радној средини, 1981 (бр. 155),
2. Конвенција о радној средини (загађење ваздуха, бука, вибрације), 1977 (бр. 148),
3. Конвенција о службама медицине рада, 1985 (бр. 161),
4. Конвенција о азбесту, 1986 (бр. 162),
5. Конвенција о употреби оловног бјелила у бојењу, 1921 (бр. 13),
6. Конвенција о заштити машина, 1981 (бр. 119),
7. Конвенција о заштити од опасности тровања бензолом, 1971 (бр. 136),
8. Конвенција о професионалном карциному, 1974 (бр. 139),
9. Конвенција о спречавању великих индустријских незгода, 1993 (бр. 174),

10. Конвенција о сигурности и здрављу у рудницима, 1995 (бр. 176),
11. Конвенција о сигурности и здрављу у пољопривреди, 2001 (бр. 184),
12. Конвенција о промотивном оквиру сигурности и здравља на раду, 2006 (бр. 187).

3.2. Директиве Савјета Европе

1. Директива Савјета 89/391/ЕЕС од 12. јуна 1989. године, о увођењу мјера за подстицање унапређења безбједности и здравља радника,
2. Директива 1999/92/ЕЦ Европског парламента и Савјета од 16. децембра 1999. о минимуму захтјева за унапређење безбједности и заштите здравља радника коју су потенцијално угрожени од експлозивних смјеша (петнаеста појединачна Директива у смислу члана 16 (1) Директиве 89/391/ЕЕЦ),
3. Директива Савјета 89/654/ЕЕЦ од 30. новембра 1989. године, о минимуму захтјева за заштиту здравља и безбједности на радном мјесту (прва појединачна Директива у смислу члана 16 (1) Директиве 89/391/ЕЕЦ),
4. Директива Савјета 89/656/ЕЕС од 30. новембра 1989. године, о минимуму захтјева за заштиту здравља и безбједности приликом коришћења личне заштитне опреме од стране радника на радном мјесту (трећа појединачна Директива у смислу члана 16 (1) Директиве 89/391/ЕЕС),
5. Директива Савјета 90/269/ЕЕС од 29. маја 1990. године, о минималним здравственим и безбједносним захтјевима приликом ручног преношења терета када постоји нарочит ризик од повреде леђа радника (четврта појединачна Директива у смислу члана 16 (1) Директиве 89/391/ЕЕС),
6. Директива Савјета 90/270/ЕЕС од 29. маја 1990. године, о минималним здравственим и безбједносним захтјевима за рад са уређајима са екраном (пета појединачна Директива у смислу члана 16 (1) Директиве 89/391/ЕЕС),
7. Директива 2003/10/ЕС Европског парламента и Савјета од 6. фебруара 2003. године у вези са излагањем радника ризицима насталих од физичких агенса (бука) (седамнаеста појединачна директива у смислу члана 16 (1) Директиве 89/391/ЕЕС),
8. Директива 2002/44/ЕЗ Европског парламента и Савјета од 25. јуна 2002. године о минималним здравственим и безбједносним захтјевима у вези са излагањем радника ризицима насталих од физичких агенса (вибрације) (шеснаеста појединачна директива у смислу члана 16 (1) Директиве 89/391/ЕЕЗ),
9. Директива Савјета 98/24/ЕЗ од 7. априла 1998. године о заштити здравља и сигурности радника на раду од ризика повезаних с хемијским средствима (четрнаеста појединачна директива у смислу члана 16 (1) Директиве 89/391/ЕЕЗ),
10. Директива 2004/37/ЕЗ Европског парламента и Савјета од 29. априла 2004. године о заштити радника од ризика због изложености карциногеним или мутагеним тварима на раду (шеста појединачна директива у смислу члана 16 (1) Директиве 89/391/ЕЕЗ).

Дана 12. марта 2019. године израђена је анализа усклађености Закона о заштити на раду („Службени гласник Републике Српске“, бр. 1/18 и 13/10), која је показала висок степен усклађености овог закона са Директивом Савјета Европе 89/391/ЕЕС и појединачним директивама које произлазе из основне директиве. Такође, анализа

показује и висок степен усклађености са конвенцијама и препорукама МОП-а. Коначна оцјена: „дјелимично усклађено“.

Систем заштите и здравља на раду у Републици Српској уређен је Законом о заштити на раду, подзаконским актима и другим прописима за област заштите и здравља на раду. За израду Закона о заштити на раду примијењени су захтјеви из Директиве 89/391 ЕЕЦ о увођењу мјера за подстицање побољшања заштите и здравља запослених на раду, као и других директива које су донијете на основу основне директиве. Усаглашавање Закона и подзаконских аката у овој области са ратификованим конвенцијама МОП-а и основном Директивом Савјета Европе 89/391 ЕЕЦ, обављено је тако да су у највећој могућој мјери прихваћени захтјеви који из њих проистичу сразмјерно домаћим условима привреде. Закон о заштити на раду у континуитету покреће све активности у смислу предузимања превентивних мјера како не би долазило до повреда на раду, професионалних болести и болести у вези са радом. Стратегија треба да обухвати све друштвено-економске сегменте како би се остварила визија која се тежи постићи: потпуну примјену прописа, висок ниво свијести послодаваца и запослених, социјално одговорна предузећа – привредне субјекте и одговорно друштво у цјелини.

4. Визија Стратегије заштите на раду

Постићи безбједне услове рада за све раднике, кроз низ мјера и поступака код послодаваца и радника у области заштите и здравља на раду. Развијати превентивно дјеловање, културу и етику рада којим ће се створити добри услови за безбједно и сигурно радно мјесто у радној средини са минималним бројем повреда на раду, професионалних болести и болести у вези са радом, а све у сврху веће продуктивности и квалитета живота грађана.

5. Мисија Стратегије заштите на раду

Успоставити законодавни и институционални оквир за обезбјеђење највиших стандарда заштите на раду радника на радном мјесту и у радној средини, а посебно у гранама индустрије као што су дрвопрерађивачка дјелатност, дјелатности у којима предузећа у свом раду користе хемикалије и сличне дјелатности.

6. Методологија израде Стратегије заштите на раду

Од потписивања Споразума о стабилизацији и придруживању између Европске уније и БиХ, 2008. године, у Републици Српској се спроводе активности на усаглашавању прописа са правном тековином ЕУ у свим областима, па тако и заштите на раду. Стратегија заштите на раду у Републици Српској за период од 2021. године до 2024. године, темељи се на четири најважнија принципа за њено спровођење:

1) Превенција – активности у вези са заштитом и здрављем на радном мјесту треба да буду усмјерене на превенцију повреда на раду, професионалних болести и болести у вези са радом. Превенција је најисплативији начин за проактивно рјешавање питања заштите и здравља на радном мјесту.

2) Укључивање свих заинтересованих страна – побољшања у области заштите и здравља на раду у радној околини могу се на најбољи начин остварити ако се укључе сви учесници у систему заштите и то од запослених, њихових представника за заштиту

и здравље на раду, послодаваца, представника синдиката, образовних институција, научних институција и други.

3) Одговорност – најважнија обавеза послодаваца је да запосленима омогући безбједно и здраво радно мјесто и да их преко представника радника укључе у разматрање питања битних за заштиту и здравље на раду.

4) Остварљивост – активности у вези са заштитом и здрављем на раду заснивају се на подизању свијести постојећих људских ресурса, могућности примјене одговарајућих мјера и спровођења тих активности ради остваривања здравих и безбједних услова рада.

III АНАЛИЗА СТАЊА

1. Институционални оквир

Институционални оквир је један од најважнијих услова за успјешно остваривање циљева Стратегије, јер захтијева пуну укљученост свих институција а прије свих: **Министарства рада и борачко-инвалидске заштите Републике Српске, Министарство унутрашњих послова Републике Српске, Министарство здравља и социјалне заштите, Републичке управе за инспекцијске послове Републике Српске – Републичка инспекција рада, Фонд здравственог осигурања Републике Српске, Фонда за пензијско и инвалидско осигурање Републике Српске, Институту за јавно здравство Републике Српске, Завод за медицину рада и спорта Републике Српске, Одбор за заштиту и здравље на раду Републике Српске, Унија удружења послодаваца Републике Српске, Савез синдиката Републике Српске, Конфедерација синдиката Републике Српске.** Све ове институције раде у систему Заштите и здравља на раду и учествовале су у анализи и креирању ове стратегије и имаће улогу у реализацији и примјени циљева Стратегије.

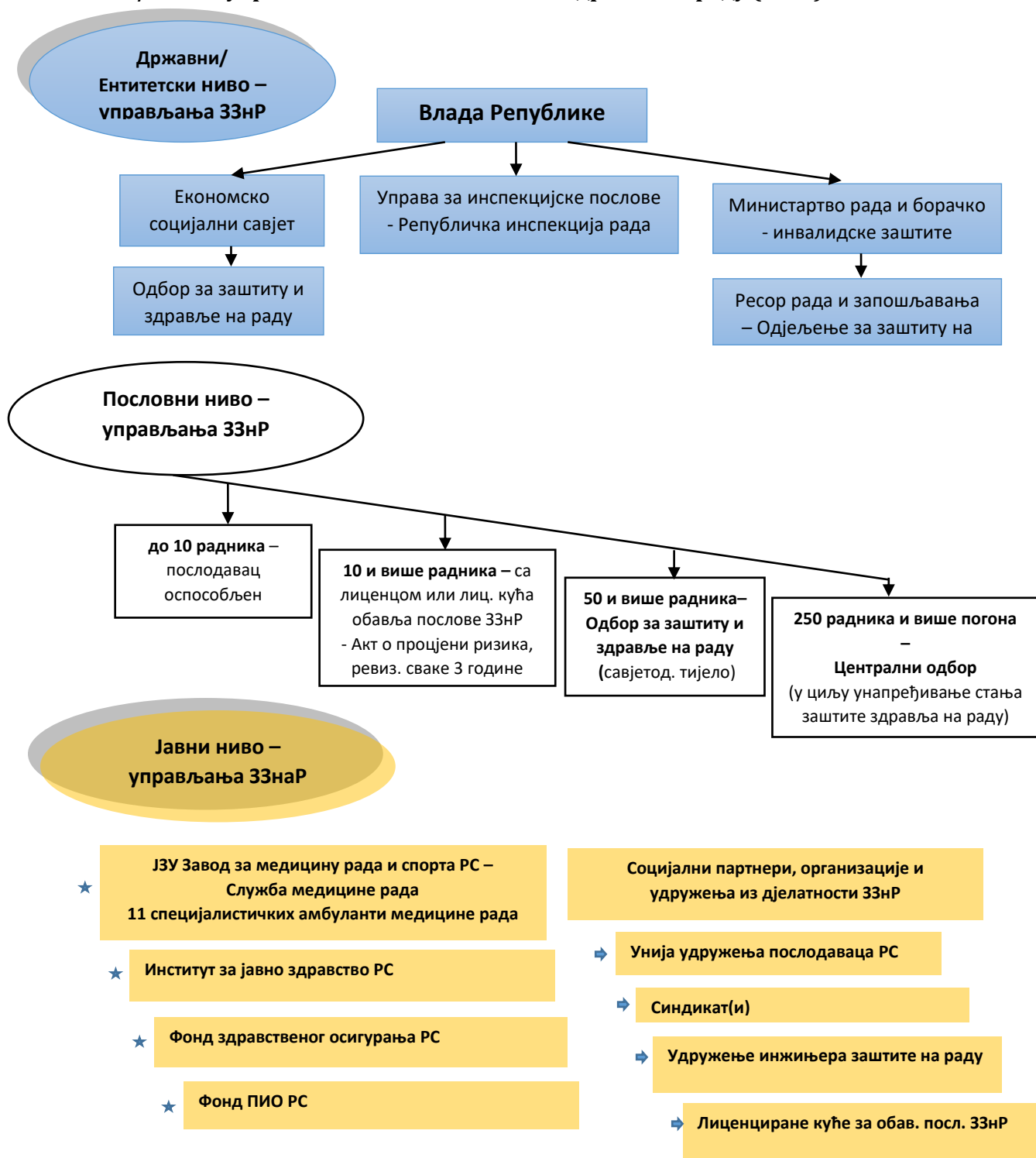
Сигурно је да функционисање заштите здравља на раду представља озбиљан изазов за свако друштво, а посебно за она мала и недовољно индустријски јака као што је то у Републици Српској.

У наставку је приказана шема институционалног оквира управљања системом заштите здравља на раду, односно приказана је институционална и организациона веза институција Републике у овом систему.

У Републици Српској заштита и здравље на раду схваћено је као дјелатност од општег интереса, која у радној средини треба да оствари: безбједност, заштиту здравља и радне способности и отклони, умањи или спријечи дејство опасности и штетности које могу бити узрок повреда на раду, професионалних болести и обољења у вези са радом.

Анализа показује реално стање заштите на раду у Републици Српској.

Системи / нивои управљања системом заштите здравља на раду (ЗЗНР)

1. Шема институционалног оквира управљања у систему заштите здравља на раду (ЗЗНР)

1.1. Преглед и анализа постојећег стања у нормативном дијелу области заштите и здравља на раду

Министарства рада и борачко-инвалидске заштите Републике Српске – Одјељење заштите на раду обавља низ активности прописаних Законом о заштити на раду Републике Српске, правилницима и другим подзаконским актима.

1.1.1. Стручни испити у области заштите и здравља на раду

На основу члана 48. Закона о заштити на раду и Правилника о стручном испиту из области заштите на раду („Службени гласник Републике Српске“, бр. 70/08 и 78/15), за обављање послова за заштиту и здравље на раду и послова одговорног лица полаже се стручни испит.

Одредбама Правилника о стручном испиту из области заштите на раду прописане су следеће врсте стручних испита:

1. стручни испит лица за обављање послова заштите и здравља на раду,
2. стручни испит лица за обављање послова одговорног лица за вршење послова испитивање услова радне средине и потписивање стручних налаза,
3. стручни испит лица за обављање послова одговорног лица за вршење прегледа и испитивања опреме за рад и потписивање стручних налаза.

Правилником о стручном испиту прописано је да стручни испит полажу дипломирани машински инжењер, дипломирани инжењер електротехнике, дипломирани инжењер рударства, дипломирани инжењер технологије, дипломирани инжењер заштите на раду, дипломирани инжењери других техничких струка, инжењери са вишом стручном спремом заштите на раду или техничке струке.

1.1.2. Лиценце за обављање послова из области заштите и здравља на раду

На основу члана 49. Закона о заштити на раду („Службени гласник Републике Српске“, бр. 1/08 и 13/10), министар рада и борачко-инвалидске заштите издаје лиценцу:

1. физичком лицу за обављање послова заштите и здравља на раду са завршеном вишом и високом стручном спремом техничке струке,
2. одговорном лицу у правном лицу за обављање прегледа и испитивања опреме за рад и потписивање стручних налаза,
3. одговорном лицу у правном лицу за обављање послова за испитивање услова радне средине и потписивање стручних налаза,
4. правном лицу за обављање послова заштите и здравља на раду, прегледа и испитивање средстава за рад и средстава и опреме за личну заштиту на раду,
5. правном лицу за обављање послова испитивања услова радне средине, односно хемијских, биолошких и физичких штетности (осим јонизујућих зрачења) и микроклиме,
6. овлашћеној организацији за обављање послова из члана 40. Закона о заштити на раду која има радника са високом стручном спремом одговарајуће струке,

положим стручним испитом из члана 48. Закона о заштити на раду и најмање три године радног искуства на тим пословима, и

7. за обављање послова прегледа и испитивања средстава за рад и испитивања услова радне средине у простору угроженом експлозивном атмосфером.

Услови за издавање лиценци прописани су одговарајућим одредбама Правилника о висини трошкова за издавање лиценци („Службени гласник Републике Српске”, бр. 68/08, 28/12 и 52/12) и Правилника о поступку и роковима превентивних и периодичних прегледа и испитивања опреме за рад и превентивних и периодичних испитивања услова радне средине („Службени гласник Републике Српске”, бр. 66/08, 52/09 и 107/09).

1.1.3. Рјешења о испуњености прописаних услова из области заштите и здравља на раду

Одредбом члана 18. Закона о заштити на раду прописано је да испуњеност прописаних услова из области заштите и здравља на раду за привредна друштва и предузетнике утврђује Министарство рада и борачко-инвалидске заштите Републике Српске на захтјев послодавца, након почињања дјелатности.

Правилником о поступку утврђивања испуњености прописаних услова у области заштите и здравља на раду („Службени гласник Републике Српске”, бр. 70/08 и 58/11) прописани су услови и поступак утврђивања испуњености услова из области заштите и здравља на раду.

У зависности од броја запослених радника и врсте дјелатности коју обављају, разликују се двије врсте поступака за:

1. привредна друштва, односно предузетнике који запошљавају до десет радника,
2. привредна друштва, односно предузетнике који запошљавају десет или више радника.

Провјеру испуњености услова у области заштите и здравља на раду код привредног друштва, односно предузетника који запошљава десет или више радника **обавља комисија Министарства рада и борачко-инвалидске заштите.**

Комисија предлаже одговарајуће превентивне мјере, као што су упозорење субјекта надзора на обавезе из прописа, указивање на могуће штетне посљедице, предлагање мјера за отклањање њихових узрока и слично, а то се и констатује у записнику о извршеном прегледу.

Комисија послодавца упознаје са прописима у области безбједности и здравља на раду и поучава га о начину примјене прописаним мјера и помаже у остваривању безбједних и здравих услова рада радника. Комисија на терену ради превентивно и едукативно указује на недостатке у области безбједности и здравља на раду.

Недостатке у области безбједности и здравља на раду, те приједлоге за отклањање тих недостатака, комисија констатује у записнику о извршеном прегледу који се уручује послодавцу.

Комисија има савјетодавну улогу јер послодавцу, запосленима и њиховим представницима даје објашњења и савјете у области заштите и здравља на раду, као и о мјерама чијом примјеном се обезбјеђује извршавање закона на најефикаснији начин.

Резултати рада комисије показују да у 80% извршених прегледа испуњености прописаних услова у области безбједности и здравља на раду су утврђени недостаци, те су наложене одговарајуће мјере.

Недостаци у производном сектору односили су се на:

1. обезбјеђење мјера заштите електричних инсталација од директног или индиректног додира дијелова под напоном, у чак 90% случајева – најчешћи разлози су непознавање мјера безбједности и здравља на раду,
2. некоришћење адекватних средстава и опреме за личну заштиту на раду у 80% случајева – разлози су недостатак свијести о потреби коришћења средстава и опреме за личну заштиту на раду код послодаваца и радника,
3. непоштовање противпожарних мјера за безбједност на раду у 60% случајева,
4. непостојање адекватне механичке заштите ротационих дијелова машина – најчешћи разлози су старост (преко 30 година) и импровизације на средствима рада, најчешће у области прераде дрвета, резане грађе и слично,
5. непоштовање мјера за безбједан и здрав рад у просторима угроженим експлозивним атмосферама – разлози су непостојање адекватне регулативе у тој области, те недостатак овлаштених тијела за обављање послова у области противексплозивне заштите, најчешће у области трговине моторним горивима – бензинске пумпе, млинска индустрија, лакирнице,
6. непостојање испитивања хемијских штетности код којих је испитивање потребно, те неадекватне мјере за заштиту од хемикалија, најчешће лакирнице.

Вријеме које је било потребно послодавцима да отклоне утврђене недостатке, те примјене одговарајуће мјере заштите на раду је 6 до 12 мјесеци у производним и 2 до 3 мјесеца у непроизводним дјелатностима. Након што послодавци отклоне неправилности, Министарство доноси рјешење о испуњености услова у области безбједности и здравља на раду, за које се плаћа симболична такса у износу од 10 конвертибилних марака.

1.1.4. Скраћење радног времена

Одредбом члана 59. Закона о раду („Службени гласник Републике Српске”, бр. 1/16 и 66/18) прописано је да радно вријеме радника који раде на радним мјестима и пословима на којима и поред примјене одговарајућих мјера и средстава заштите на раду постоји повећано штетно дејство услова рада на здравље радника скраћује се сразмјерно том штетном дејству, а највише до десет часова седмично (послови са повећаним ризиком). **О скраћењу радног времена одлучује министарство надлежно за послове рада доношењем рјешења, а на захтјев послодавца, заинтересованог радника, инспектора рада или синдиката, и на основу стручне анализе сачињене од овлашћене научне или стручне организације (лиценциране институције).**

Скраћено радно вријеме по питањима права радника сматра се пуним радним временом.

Радна мјеста са повећаним ризиком, односно послови са повећаним ризиком дефинишу се у Акту о процјени ризика.

Уз захтјев за скраћење радног времена, потребно је доставити:

1. Акт о процјени ризика са закључцима,

2. Извод из Акта о процјени ризика за радна мјеста у коме је предложена мјера у виду скраћења радног времена са закључцима о скраћењу.

1.2. Инспекцијски надзор и контрола примјене Закона о заштити на раду, Закона о раду и подзаконских аката из области рада

Инспекцијски надзор и контрола примјене Закона о заштити на раду, Закона о раду и подзаконских аката из области рада обавља Републичка управа за инспекцијске послове Републике Српске – Републичка инспекција рада.

2. Повреде на раду – Извјештаји и процедуре пријаве

Обавеза пријаве повреде на раду прописана је чланом 53. Закона о заштити на раду и одредбама Правилника о садржају и начину издавања обрасца извјештаја о повреди на раду, професионалном обољењу и обољењу у вези са радом („Службени гласник Републике Српске“, број 66/08).

Извјештај о повреди на раду, професионалном обољењу и обољењу у вези са радом попуњава послодавац тако што одмах, а најкасније у року од 48 часова од сазнања да је дошло до повреде на раду, професионалног обољења или обољења у вези са радом, у одговарајући образац непосредно уписује све податке прописане Правилником.

Након што упише све податке, послодавац без одлагања, а најкасније у року од 48 часова од уписа података, све примјерке извјештаја доставља здравственој установи у којој је извршен преглед повријеђеног, утврђено професионално обољење или обољење у вези са радом, ради уношења у садржину извјештаја налаза и мишљења љекара, односно здравствене установе. Љекар који је прегледао повријеђеног, односно здравствена установа која је утврдила професионално обољење или обољење у вези са радом уписује у извјештај налаз и мишљење у року од два дана од дана његовог пријема и попуњени извјештај доставља послодавцу.

Након комплетно попуњеног извјештаја, послодавац је дужан да извјештај достави Републичкој инспекцији рада ради уношења мишљења инспектора рада о питањима повреде на раду, у случајевима тешке повреде на раду, колективне повреде и повреде са смртним исходом.

О случајевима са подацима о смртним, колективним и тешким повредама на раду, најпотпунијим подацима располаже Републичка управа за инспекцијске послове Републике Српске – Инспекција рада, јер је Законом о заштити на раду Републике Српске прописано да је послодавац дужан одмах, а најкасније у року од 24 сата од настанка, усмено и писмено пријави надлежној инспекцији рада и Министарству унутрашњих послова сваку смртну, колективну или тешку повреду на раду.

Послодавци неблаговремено достављају извјештаје о повреди на раду.

Извјештај о повредама на раду, професионалним обољењима и болести у вези са радом послодавац један примјерак задржава за себе, а остале доставља:

1. Министарству рада и борачко-инвалидске заштите Републике Српске,
2. Фонду здравственог осигурања Републике Српске,
3. Институту за јавно здравство Републике Српске,
4. Фонду за пензијско и инвалидско осигурање Републике Српске,

5. Доктору код којег се обољели лијечи,
6. Повријеђеном, обољелом од професионалног обољења и обољења у вези са радом.

У изради Стратегије узети су подаци о повредама на раду из којих је видљив лагани пораст повреда на раду како лакших, тако тешких и повреда са смртним исходом.

Кључну улогу у спровођењу надзора над примјеном мјера заштите и здравља на раду има Управа за инспекцијске послове – Републичка инспекција рада.

Систем извјештавања о повредама на раду било да се говори о лакшим, тешким или повредама са смртним исходом, професионалним обољењима и болестима у вези са радом је застарио, веома је тром и неповезан између институција надлежних за прикупљање, праћење и анализу повреда. Као резултат тога не можемо добити адекватну анализу, нити реално валоризовати колико процес рада трпи због повређивања на раду или колико буџет Републике Српске кошта лијечење радника повријеђених или обољелих од професионалних болести, или болести у вези са радом.

У **Анексу II** Стратегије дат је оквир пројектног задатка Централног регистра повреда на раду, као један од приоритетних циљева у наредном периоду.

3. АНАЛИЗА ПРИЈАВЉЕНИХ ПОВРЕДА НА РАДУ У 2018. ГОДИНИ ПО ИНСТИТУЦИЈАМА У КОЈИМА СЕ ВОДИ ЕВИДЕНЦИЈА

3.1. РЕПУБЛИЧКА УПРАВА ЗА ИНСПЕКЦИЈСКЕ ПОСЛОВЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ – ОБЛАСТ ЗАШТИТЕ НА РАДУ – Анализа тежих повреда на раду и повреда са смртним исходом у 2018. години

Ред. бр.	Инспекција рада и заштите на раду	2018.
1.	Шумарство и дрвна индустрија	18
2.	Електропривреда	-
3.	Грађевинарство	15
4.	Хемијска индустрија	2
5.	Текстилна индустрија	1
6.	Теже повреде: остале дјелатности	41
Укупан број тежих повреда на раду		77
1.	Шумарство и дрвна индустрија	2
2.	Електропривреда	2
3.	Грађевинарство	6
4.	Текстилна индустрија	-
5.	Хемијска индустрија	1
6.	Остале дјелатности	2
Укупан број смртних повреда на раду		13
Укупан број лакших повреда на раду – ЕВИДЕНЦИЈА МИНИСТАРСТВА РАДА И БИЗ		1.474

3.1. Табеларни преглед лакших, тешких и повреда са смртним исходом у 2018. години

Према евиденцији Министарства у 2018. години су евидентирани 1.474 лакше повреде на раду. Повреде на раду показују тренд пораста у 2018. години у односу на претходне године. У прилог томе говоре и подаци Републичке управе за инспекцијске послове – Инспекције рада о тешким повредама и повредама са смртним исходом.

Инспекцијске контроле су показале да се најчешће утврђене неправилности односе на пропусте који се односе на организацију и спровођење мјера заштите на раду, примјену превентивних мјера, оспособљавање радника, те на пропусте у придржавању и спровођењу техничких норми заштите на раду.

Током 2018. године извршено је 1.120 контрола из заштите на раду од чега су 842 редовне и 278 ванредних контрола. Неуредних контрола у редовном инспекцијском прегледу било је 323 или 32%. Овдје је битно истаћи чињеницу да је значајан број ванредних инспекцијских контрола у области заштите на раду инициран пријавама о несрећама на послу које послодавци самоиницијативно пријављују, а та обавеза је прописана и самим законом.

У 2018. години инспектори рада извршили су 112 увиђаја о тешким повредама на раду, колективним повредама и повредама са смртним исходом. Овдје је битно нагласити да је највећи број тих увиђаја извршен на регији Бање Луке и да су то

урадила само три инспектора рада који имају потребна знања, искуство и који су обучени за обављање таквих послова. Велики број увиђаја вршен је ван редовног радног времена, данима када се, по правилу, не ради или у касним вечерњим часовима. Важно је напоменути да један број полицијских управа, односно полицијских станица Инспекторат уредно обавјештава о уоченим појавама повреда на раду на простору своје територијалне надлежности, а то доприноси бољој покривености субјеката код којих се дешавају повреде на раду и омогућује правовремено корективно дјеловање инспекције рада.

У овој области инспектори рада су рјешењем наложили отклањање утврђених неправилности са 365 управних мјера, а за утврђене прекршаје издали су 126 прекршајних налога против починилаца прекршаја и то 56 прекршајних налога правним лицима, 62 прекршајних налога одговорним лицима у правном лицу и 8 прекршајних налога физичким лицима и поднијели 11 захтјева за покретање прекршајног поступка.

Укупно изречена новчана казна у овој области износи 221.550 конвертибилних марака, од чега је 182.000 КМ правним лицима, 24.050 КМ одговорним лицима и 15.500 КМ физичким лицима.

У 2018. години у области надзора инспекције рада догодило се 77 тежих повреда на раду и 13 повреда са смртним исходом.

3.1.1. Теже повреде на раду

Структура тежих повреда на раду у 2018. години по областима:

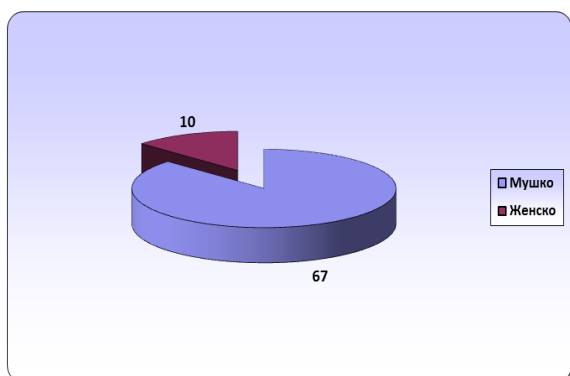
Шумарство и дрвна индустрија	18
Грађевинарство	15
Остале дјелатности	41
Хемијска индустрија	2
Текстилна индустрија	1
Укупно	77

Важно је напоменути да су у ову статистику укључене и повреде које се догоде приликом доласка на посао и одласка с посла, а то значи да се нису догодиле на конкретном радном мјесту, као и незгоде попут пада због губитка равнотеже, што није у директној вези са спровођењем мјера заштите на раду које треба да изврши послодавац.

Као најризичније дјелатности и даље се издвајају шумарство и дрвна индустрија, те грађевинарство. У категорију „остале дјелатности“ у којој је евидентирано највише повреда, сврставају се појединачни случајеви тежих повреда на раду у областима као што су трговина, саобраћај, култура, комуналне дјелатности и друго, у којима повреде на раду нису изражена појава и у поређењу са претходним годинама немају тренд континуитета.

3.1.1.1. Структура тежих повреда на раду према полу повријеђеног

Посматрано по полној структури радника који су доживјели тежу повреду на раду, можемо уочити да је од укупно 77 тежих повреда на раду, у 10 случајева ријеч о женама, док су у 67 случајева у питању мушкарци. С обзиром на то да се највише повреда догодило управо у областима за које је због природе самог посла карактеристично да су радници претежно мушког пола (шумарство и дрвна индустрија, грађевинарство) није изненађујуће што се овако високи проценат тежих повреда на раду односи на мушкарце.

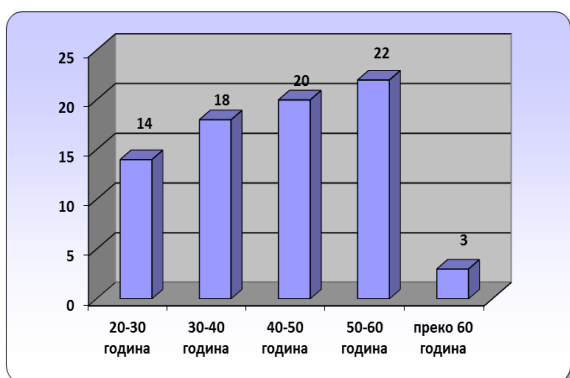

Графикон 3.1.1.1. Графички приказ односа тежих повреда на раду према полу повријеђеног

3.1.1.2. Структура тежих повреда на раду према годинама старости

Анализом података о годинама старости можемо доћи до закључка која старосна група радника је најчешће захваћена повредама на раду. Уколико су то млађи радници, тај податак може бити индикатор да приликом запошљавања млади кадрови не похађају адекватну обуку из области заштите на раду, а уколико је ријеч о старијим радницима могуће је да због дугогодишњег радног искуства долази до смањења пажње.

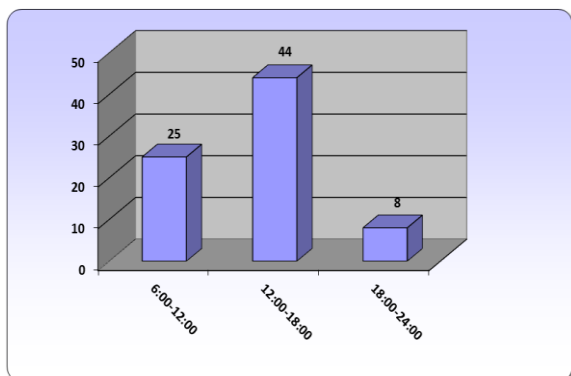
Према подацима за 2018. годину највећи број тежих повреда на раду доживјели су радници чија старосна доб је од 50 до 60 година, који имају дуже радно искуство, те радници од 40 до 50 година.

Графикон 3.1.1.2. Графички приказ односа тежих повреда на раду према годинама старости повријеђеног

3.1.1.3. Структура тежих повреда на раду према времену настанка повреде

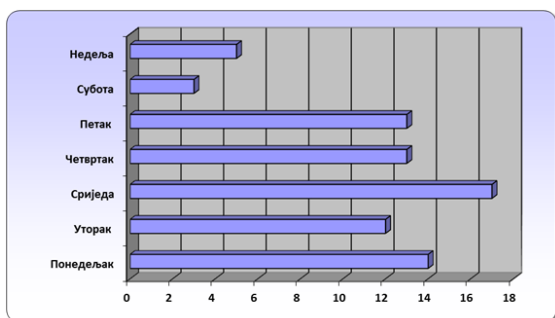
Посматрано по времену настанка повреде, највише тежих повреда на раду догодило се у периоду од 12.00 до 18.00 часова.

Графикон 3.1.1.3. Графички приказ односа тежих повреда на раду према времену настанка повреде

3.1.1.4. Структура тежих повреда на раду према дану настанка повреде

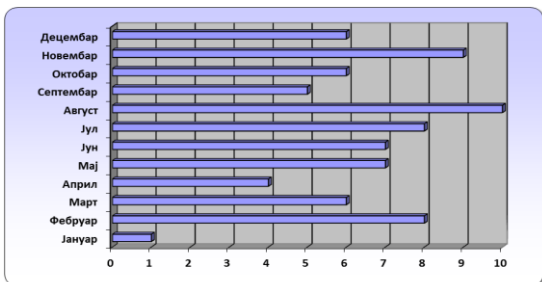
Посматрано по данима у седмици, највише тежих повреда на раду догодило се у сриједу – 17, након чега слиједи сам почетак седмице, то јест понедељак – 14.

Графикон 3.1.1.4. Графички приказ односа тежих повреда на раду према дану настанка повреде

3.1.1.5. Структура тежих повреда на раду према мјесецу настанка повреде

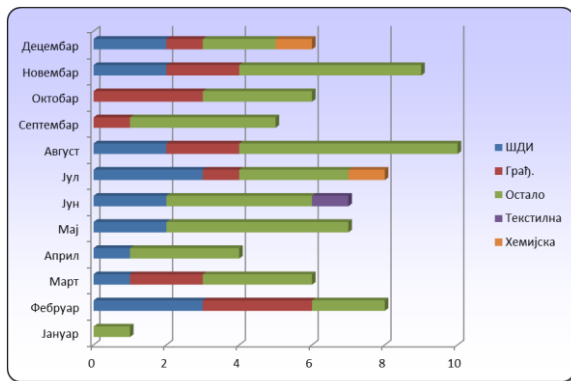
Анализирајући показатеље за 2018. годину можемо видјети да се најмање повреда на раду догодило у јануару, док су мјесеци са највећим бројем тежих повреда били август и новембар.

Графикон 3.1.1.5. Графички приказ односа тежих повреда на раду према мјесецу настанка повреде

3.1.1.6. Структура тежих повреда на раду по мјесецима и дјелатностима послодавца

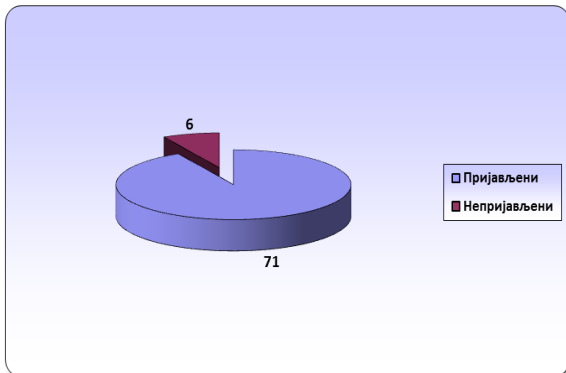
Посматрано по мјесецима и дјелатностима када су се догодиле теже повреде на раду, можемо уочити да се мјесец у којем се догодила повреда директно везује за природу дјелатности. На примјер, у јануару се није догодила ниједна повреда у области грађевинарства и дрвне индустрије јер у том периоду ове дјелатности „мирују“.

Графикон 3.1.1.6. Графички приказ односа тежих повреда на раду према мјесецу и дјелатностима послодавца

3.1.1.7. Структура тежих повреда на раду према радноправном статусу радника

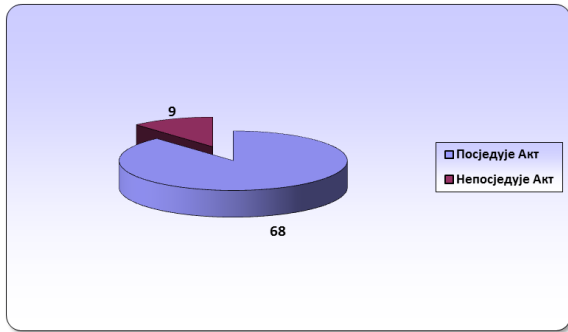
Од укупног броја радника који су доживјели тежу повреду на раду, у шест случајева радници нису имали регулисан радноправни статус са послодавцем у складу са законом.

Графикон 3.1.1.7. Графички приказ односа тежих повреда на раду према радноправном статусу радника

3.1.1.8. Структура тежих повреда на раду према постојању Акта о процјени ризика код послодавца

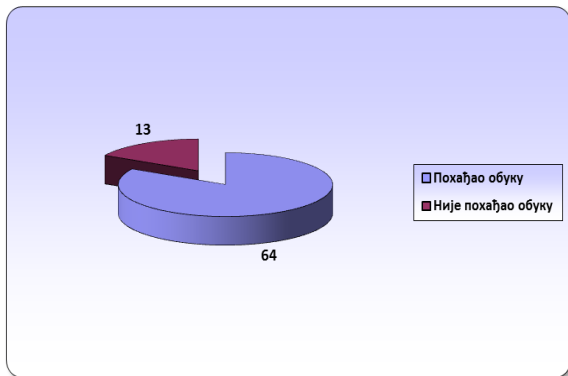
Увидом у пословну документацију послодаваца код којих се догодила тежа повреда на раду, утврђено је да у девет случајева послодавци нису имали Акт о процјени ризика или исти није ревидиран у прописаним роковима.

Графикон 3.1.1.8. Графички приказ односа тежих повреда на раду према постојању Акта о процјени ризика

3.1.1.9. Структура тежих повреда на раду према извршеној обуци за безбједан рад код послодавца

Инспекцијском контролом утврђено је да 13 радника који су доживјели тежу повреду на раду није похађало обуку за безбједан рад.

Графикон 3.1.1.9. Графички приказ односа тежих повреда на раду према извршеној обуци за безбједан и здрав рад

НАПОМЕНА:

У Информационом систему Управе за инспекцијске послове Републике Српске (ИМС-у) су евидентирани и двије теже повреде које нису урачунате у приказану статистику. У једном случају ријеч је о повреди коју је доживио купац приликом обиласка продајног простора, те није ријеч о раднику, а у другом случају је ријеч о повреди која се догодила 2015. године, али је радник тек у 2018. години за потребе вођења судског поступка подносио захтјев за контролу.

3.1.2. Смртне повреде на раду

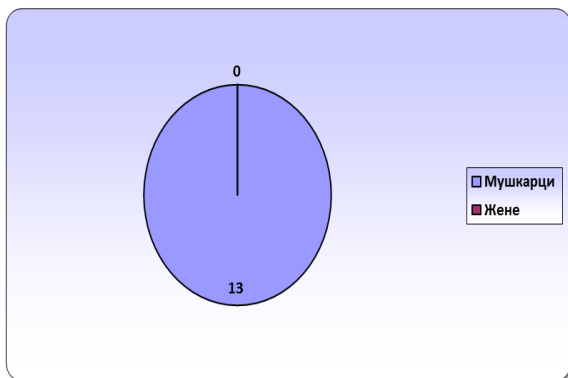
Структура смртних повреда на раду у 2018. години по областима

Хемијска	1
Електро	2
Шумарство и дрвна индустрија	2
Грађевинарство	6
Остале дјелатности	2
Укупно	13

Као и у претходним годинама, повреде на раду са смртним исходом евидентирани су у високоризичним дјелатностима – грађевинарству, шумарству и дрвној индустрији, електропривреди и хемијској индустрији.

3.1.2.1. Смртне повреде према полу смртно настрадалог

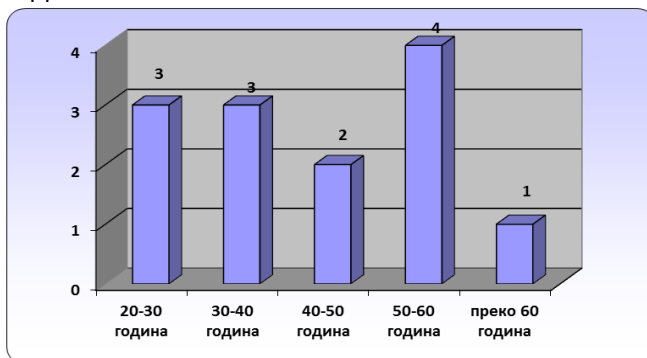
Посматрано по полној структури радника који су доживјели смртну повреду на раду, можемо уочити да је у свих 13 случајева, односно 100%, ријеч о мушкарцима.

Графикон 3.1.2.1. Графички приказ односа смртних повреда на раду према полу настрадалог

3.1.2.2. Смртне повреде према годинама старости настрадалог

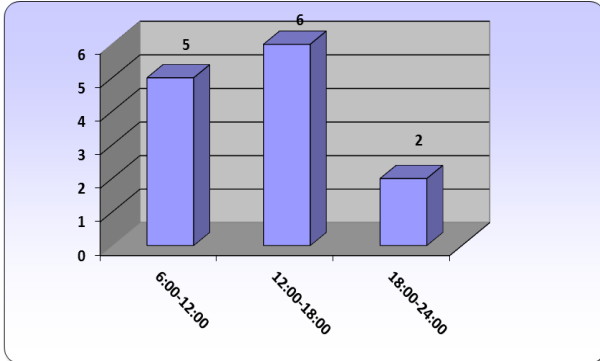
Посматрано по годинама старости смртно страдалих радника, четири радника била су у доби између 40 и 50 година, три радника у доби од 20 до 30 година, три радника у доби од 30 до 40 година, два у доби од 40 до 50 година и један преко 60 година.

Графикон 3.1.2.2. Графички приказ односа смртних повреда на раду према годинама старости настрадалог

3.1.2.3. Смртне повреде према времену настанка

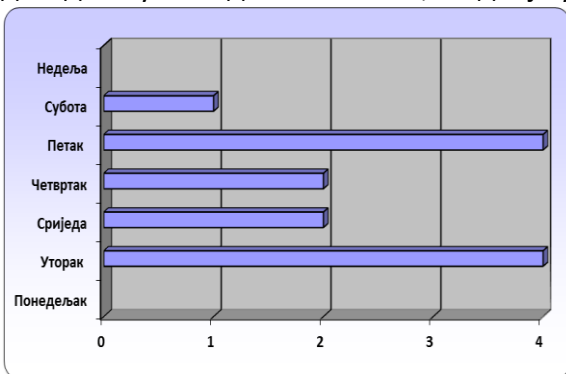
Шест радника страдало је у периоду од 12.00 до 18.00 часова. Пет радника настрадало је у периоду од 06.00 до 12.00 часова, док су двојица повреду са смртним исходом доживјела у вечерњим сатима.

Графикон 3.1.2.3. Графички приказ односа смртних повреда на раду према времену настанка

3.1.2.4. Смртне повреде према дану настанка

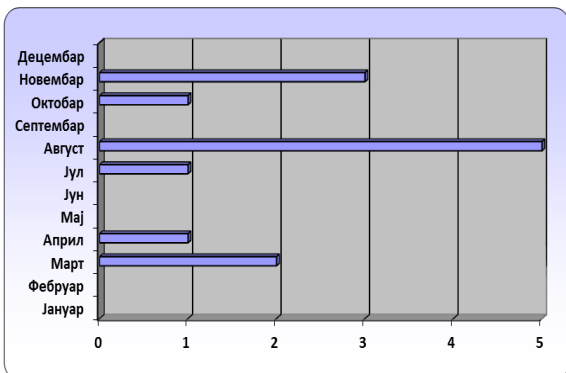
Посматрано по дану настанка смртне повреде, по четири повреде су се догодиле у понедељак и петак, по двије у сриједу и четвртак и једна у суботу.

Графикон 3.1.2.4. Графички приказ односа смртних повреда на раду према дану настанка

3.1.2.5. Смртне повреде према мјесецу настанка

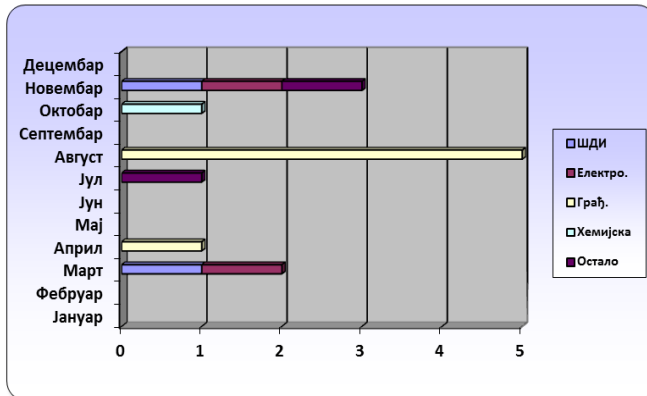
Посматрано по мјесецу настанка смртне повреде, пет их се догодило у августу, три у новембру, двије у марту и по једна у априлу, јулу и октобру.

Графикон 3.1.2.5. Графички приказ односа смртних повреда на раду према мјесецу настанка

3.1.2.6. Смртне повреде према мјесецу и дјелатности настанка

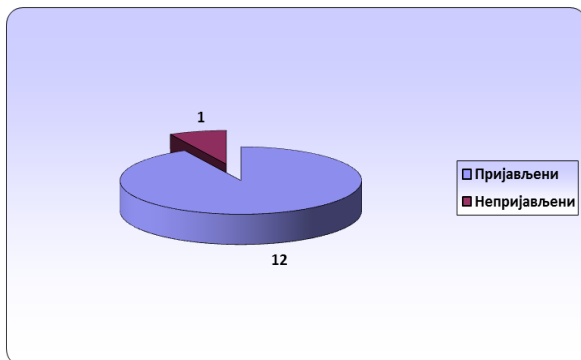
Највећи број смртних повреда на раду десио се у августу мјесецу.

Графикон 3.1.2.6. Графички приказ односа смртних повреда на раду према мјесецу и дјелатности у којој се то десио

3.1.2.7. Смртне повреде према радноправном статусу радника

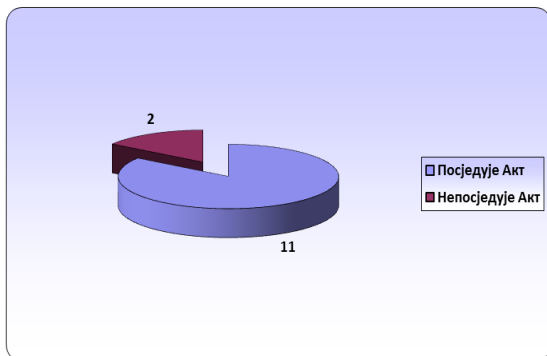
Од 13 смртно страдалих радника, један није имао регулисан радноправни статус са послодавцем.

Графикон 3.1.2.7. Графички приказ односа смртних повреда на раду према радноправном статусу радника

3.1.2.8. Смртне повреде према посједовању Акта о процјени ризика код послодавца

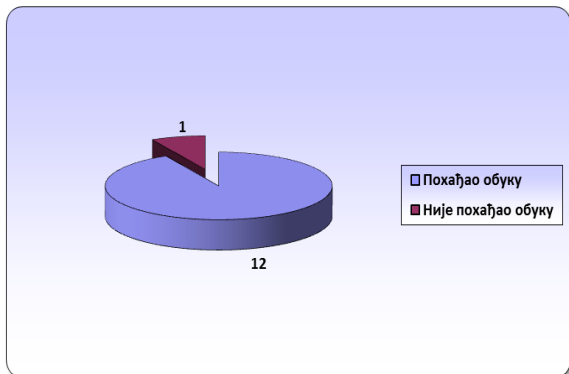
У два случаја утврђено је да послодавац није имао Акт о процјени ризика.

Графикон 3.1.2.8. Графички приказ односа смртних повреда на раду према постојању Акта о процјени ризика

3.1.2.9. Смртне повреде према извршеној обуци за безбједан рад

У једном случају радник који је смртно настрадао није био обучен за безбједан рад.

Графикон 3.1.2.9. Графички приказ односа смртних повреда на раду према извршеној обуци за безбједан рад

3.1.3. Повреде у области рударства

3.1.3.1. Теже повреде на раду

У 2018. години у области надзора техничке инспекције догодиле су се **двје теже повреде на раду у рударству.**

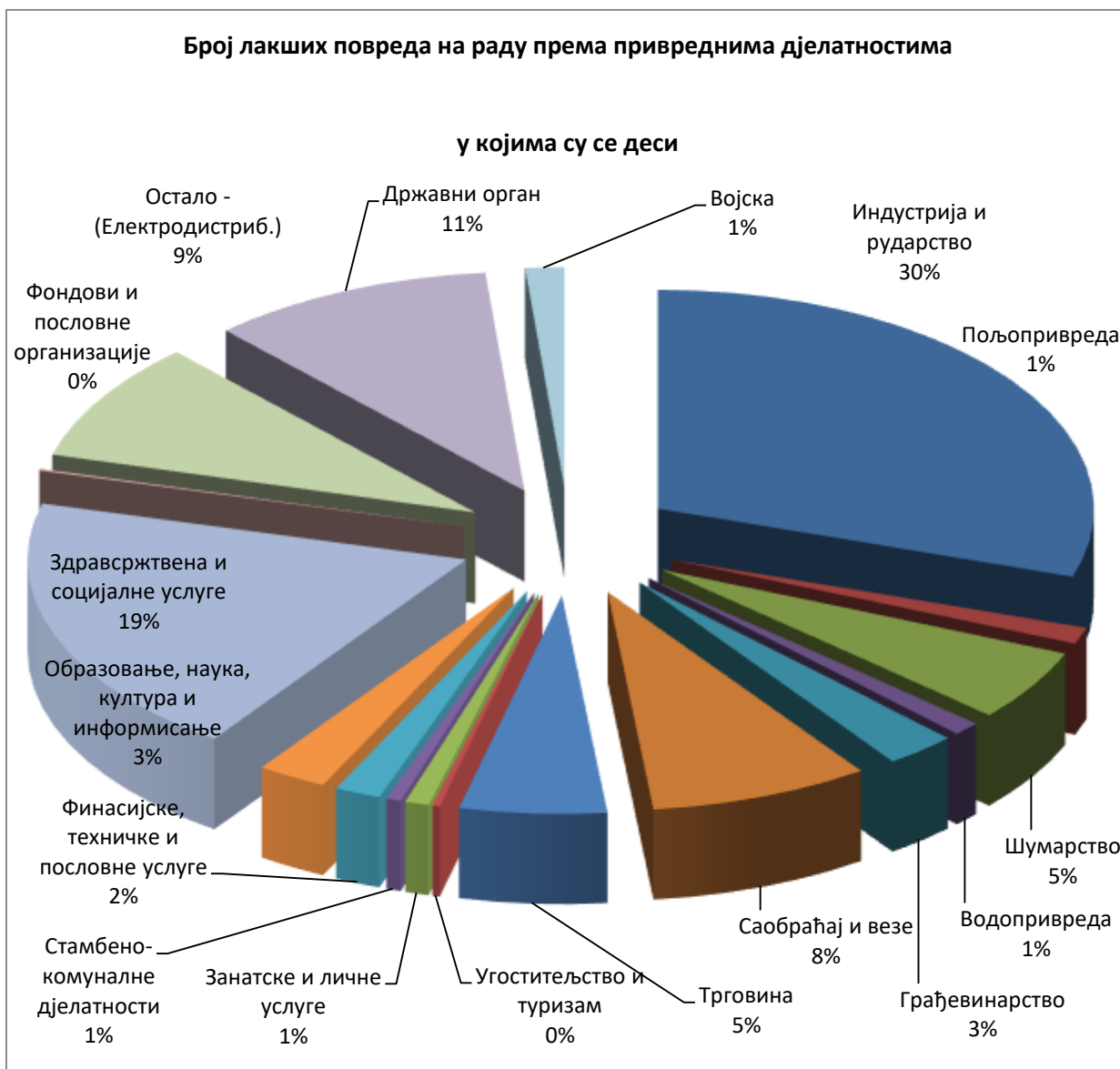
Оба повријеђена радника су мушкарци, који су имали регулисан радноправни статус у складу са законом, послодавац је за њих обезбиједио обуку за безбједан рад и донио Акт о процјени ризика. Посматрајући по дану, обје повреде су се догодиле у понедјељак, а по мјесецима у којима су се догодиле несреће – у питању је љетни период, то јест јун и јул. По времену настанка повреде, једна се догодила у ноћној смјени у 02.00 часа, а једна у дневној смјени у 12.00 часова.

3.2. МИНИСТАРСТВО РАДА И БОРАЧКО-ИНВАЛИДСКЕ ЗАШТИТЕ – РЕСОР ЗА РАД И ЗАПОШЉАВАЊЕ – Одјељење за заштиту и здравље на раду – Извјештај о лакшим повредама на раду у 2018. години

У сљедећим табелама и графичким приказима (поглавља 3.2.1. до 3.2.9) евидентиране су све пријављене лакше повреде на раду од стране послодаваца, а које се достављају према Закона о заштити на раду („Службени гласник Републике Српске“, бр. 1/08 и 13/10) и Правилнику о садржају и начину издавања обрасца извјештаја о повреди на раду, професионалном обољењу и обољењу у вези са радом („Службени гласник Републике Српске“, број: 66/08) Министарству рада и борачко-инвалидске заштите Републике Српске.

3.2.1. Број лакших повреда на раду према привредним дјелатностима у којима су се десиле

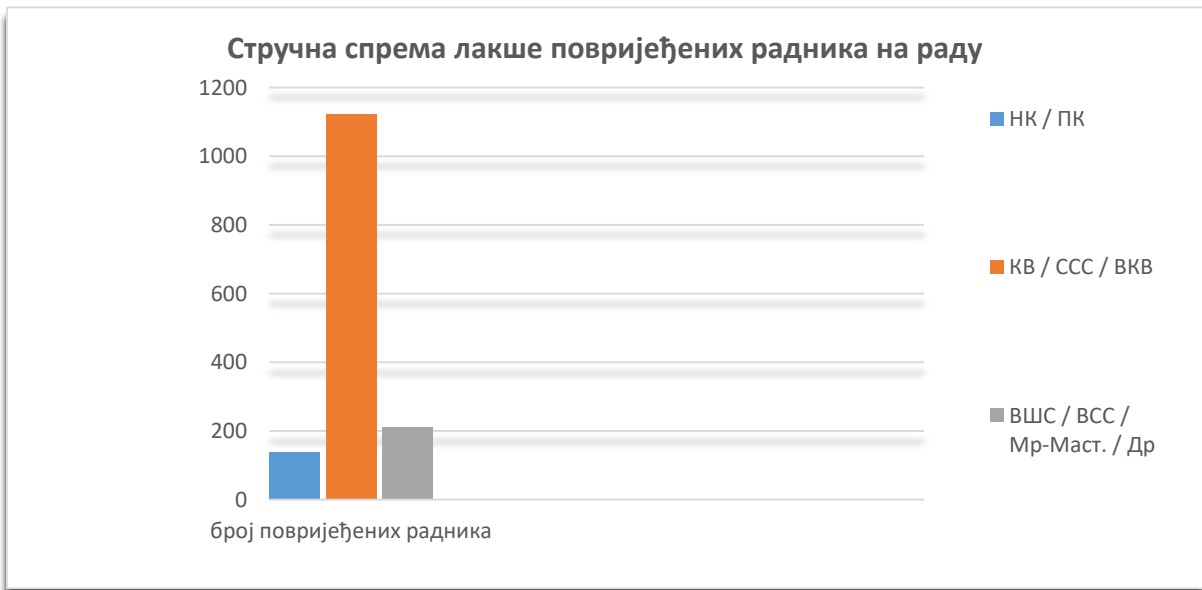
Ред. бр.	Дјелатност	Број повреда	%
1.	Индустрија и рударство	443	30,03
2.	Пољопривреда	18	1,22
3.	Шумарство	78	5,29
4.	Водопривреда	15	1,02
5.	Грађевинарство	39	2,64
6.	Саобраћај и везе	120	8,14
7.	Трговина	80	5,42
8.	Угоститељство и туризам	4	0,27
9.	Занатске и личне услуге	13	0,88
10.	Стамбено-комуналне дјелатности	8	0,54
11.	Финансијске, техничке и пословне услуге	25	1,69
12.	Образовање, наука, култура и информисање	38	2,58
13.	Здравствене и социјалне услуге	285	19,40
14.	Фондови и пословне организације	2	0,14
15.	Остало (електродистрибуција)	130	8,81
16.	Државни орган	155	10,51
17.	Војска	21	1,42
	Укупно 2018. година	1.474	100%

Слика 3.2.1. Табеларни и графички приказ односа броја лакших повреда на раду према привредним дјелатностима у којима су се десиле

3.2.2. Структура лакше повријеђеног радника према стручној спреми

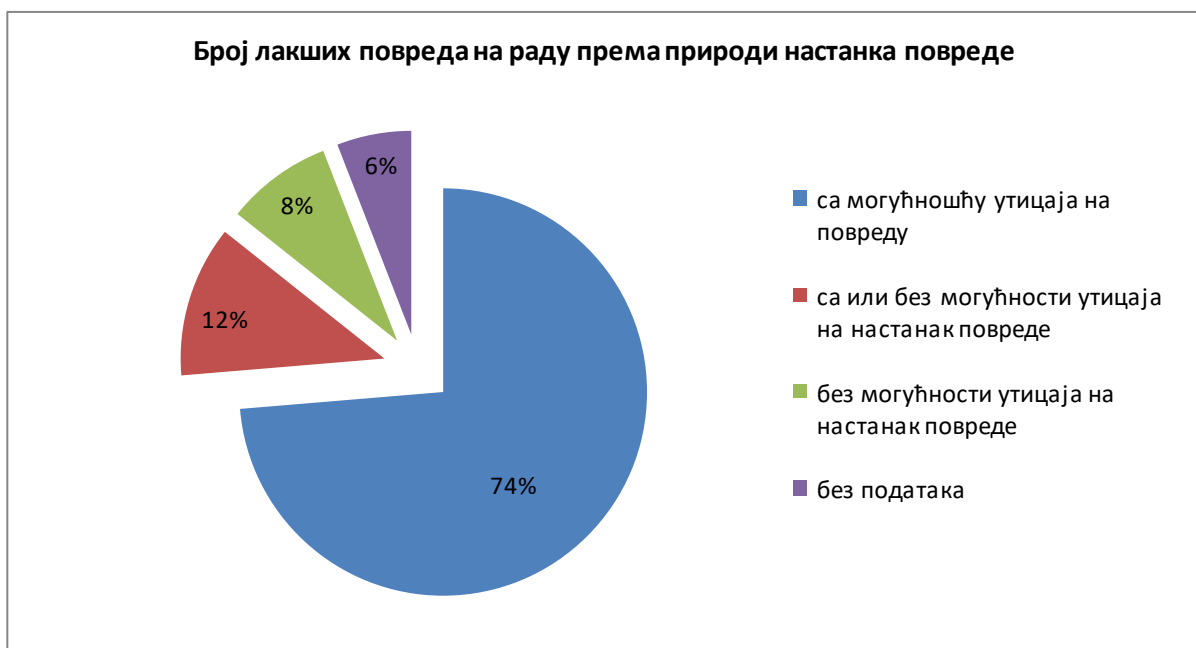
Ред. бр.	Дјелатност	Број повреда	%
1.	НК (неквалификовани радник)	139	9,43
2.	ПК (полуквалификован) / КВ (квалификован) / ССС (средња стручна спрема) / ВКВ (висококвалификован радник)	1.123	76,19
3	ВШС (виша школа) / ВСС (висока стручна спрема) / Мр – Маст. (магистар – мастер) / Др (доктор наука)	212	14,38
Укупно 2018. година		1.474	100%

Слика 3.2.2. Табеларни и графички приказ односа броја лакших повреда на раду према стручној спреми повријеђеног радника

3.2.3. Број лакших повреда на раду према природи настанка повреде

Ред. бр.	Опис повреде	Природа повреде	Број повријеђених		%
1.	Са могућношћу утицаја – зависи од повријеђене особе	Непажња или журба у раду: – Неприлагођеност условима радне средине или тренутним условима рада, – Неправилно руковање средствима за рад, – Непоштовање процедура током рада, – Некоришћење заштитних средстава за рад	1.086		73,68
2.	Са могућношћу утицаја или без могућности утицаја	Приликом доласка или одласка на посао	35	177	12,01
		Повреда настала у саобраћајној несрећи	142		
3.	Без могућности утицаја – не зависи од повријеђене особе	Повреда настала утицајем другог лица: – физички напад другог лица, – повреда изазвана обарањем гране, падом материјала, рикошетом и сл – угриз животиње.	71	124	8,41
		Повреда настала под утицајем постојеће болести код радника	17		
		Повреда настала усљед временских непогода или непредвиђених околности – „виша сила“.	36		
4.		Без података	87		5,90
Укупно 2018. година			1.474		100%

Слика 3.2.3. Табеларни и графички приказ односа броја лакших повреда на раду према природи настанка повреде

3.2.4. Структура лакших повреда на раду према повријеђеном дијелу тијела

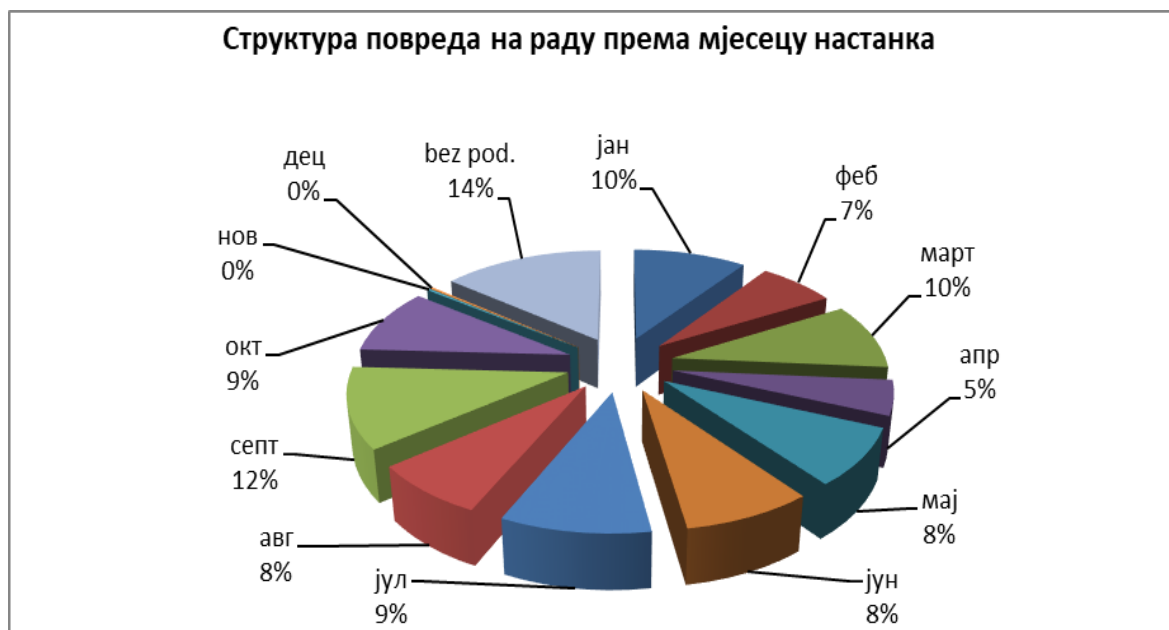
Ред. бр.	Тип повреде	Природа повреде	Број повријеђених		%
1.	Лакша повреда – кућни опоравак, без инвалидитета	Доњи екстремитет(и) / доњи дио тијела (прст; стопало; зглоб; кољено, нога; доњи дио кичме или леђа)	498	1.096	74,36
		Горњи екстремитет(и) / горњи дио тијела (прст руке; шака; рука; раме, абдомен, средњи дио кичме)	598		
2.	Компликованија или опаснија повреда – захтијева болнички третман или дуже лијечење; могућ инвалидитет	Глава, врат, вратни дио кичме	113	355	24,08
		Комбинована повреда два дијела или више дијелова тијела	157		
		Потребан дужи период лијечења	23		
		Повреда ока, лица и сл.	51		
		Повреда узроковала погоршавање постојећих болести или ограничења	11		
3.	Без података		23		1,56
Укупно 2018. година			1.474		100%

Слика 3.2.4. Табеларни и графички приказ односа броја лакших повреда на раду према повријеђеном дијелу тијела радника

3.2.5. Структура лакших повреда на раду према мјесецу у којем је повреда настала

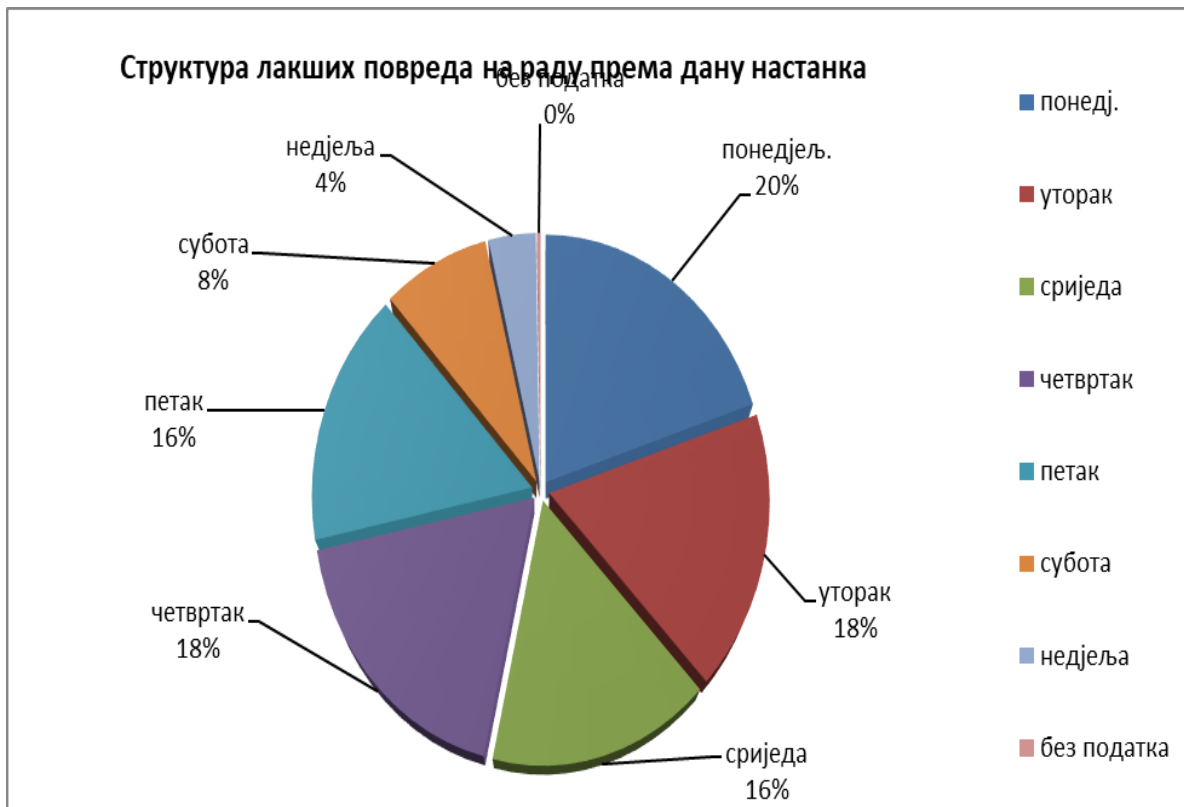
Ред. бр.	Мјесец	Број повреда
1.	јануар	148
2.	фебруар	100
3.	март	140
4.	април	73
5.	мај	120
6.	јуни	120
7.	јули	137
8.	август	110
9.	септембар	169
10.	октобар	139
11.	новембар	4
12.	децембар	4
13.	без података	210
Укупно 2018. година		1.474

Слика 3.2.5. Табеларни и графички приказ односа броја лакших повреда на раду према мјесецу настанка повреде

3.2.6. Структура лакших повреда на раду према дану у којем је повреда настала

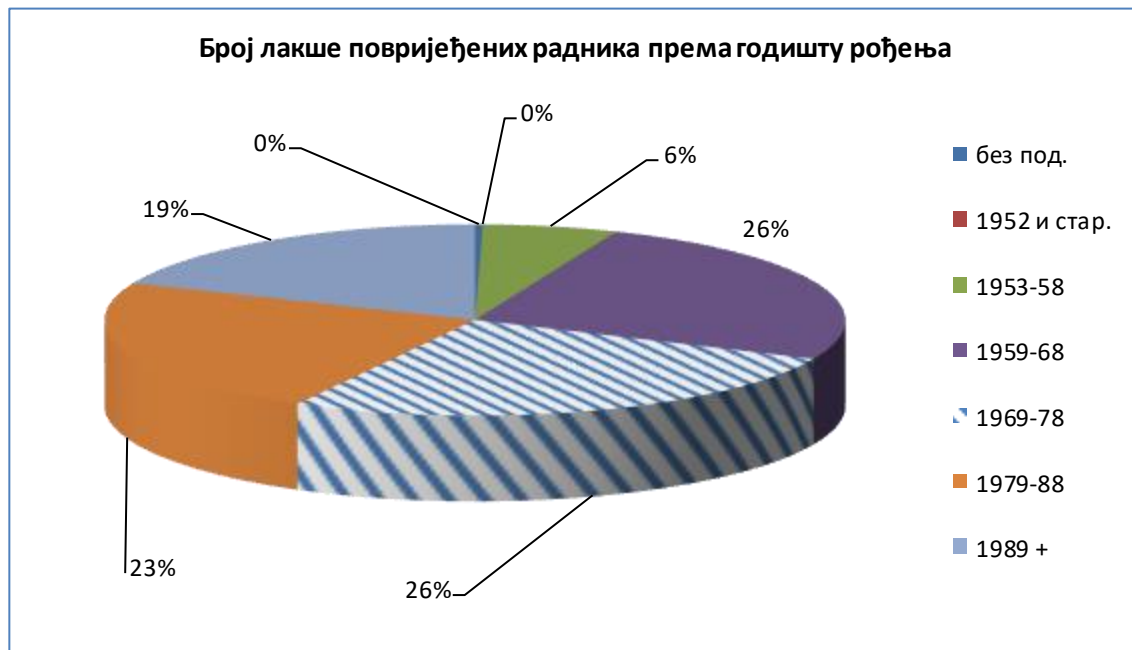
Ред. бр.	Дан у седмици	Број повреда
1.	понедељак	294
2.	уторак	262
3.	сриједа	233
4.	четвртак	268
5.	петак	241
6.	субота	119
7.	недеља	53
8.	без података	4
Укупно 2018. година		1.474

Слика 3.2.6. Табеларни и графички приказ односа броја лакших повреда на раду према дану настанка повреде

3.2.7. Структура лакших повреда на раду повреда на раду према старосној доби

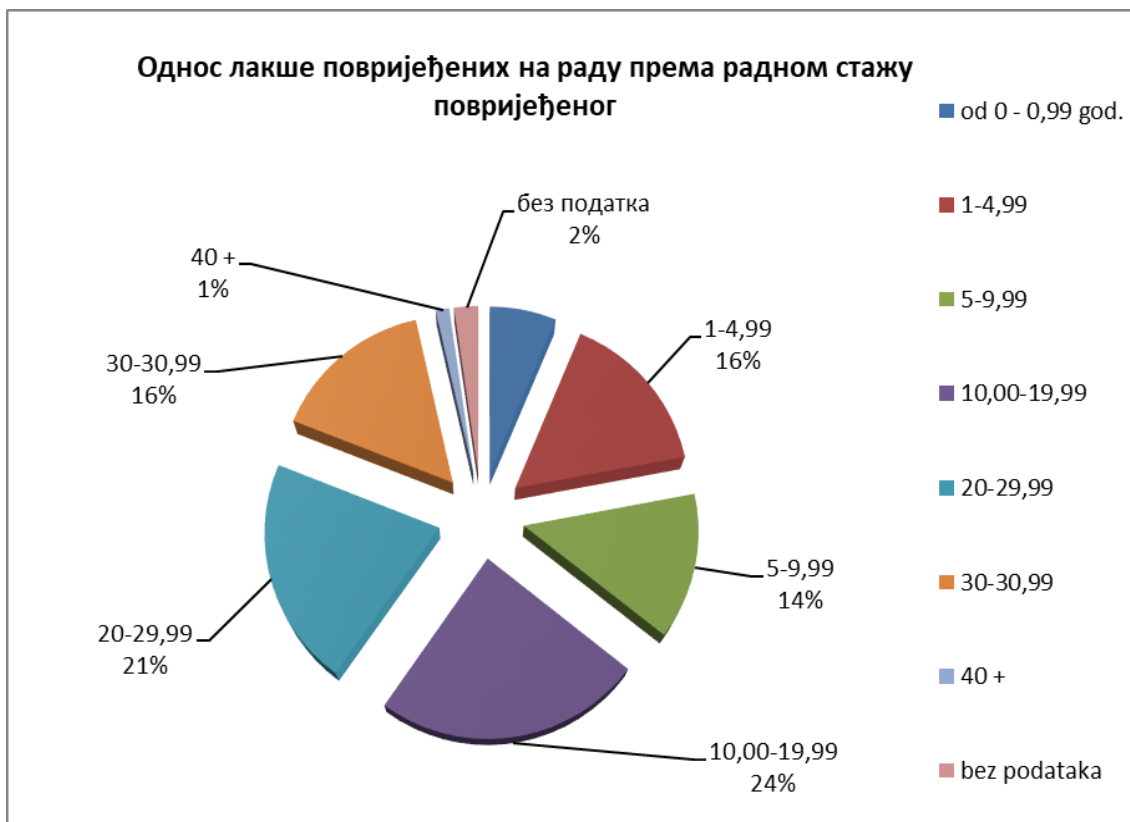
Ред. бр.	Годиште лакше повријеђених	Број лакше повријеђених	%
1.	без податка	5	0,34
2.	1952.	0	0,00
3.	1953–1958.	87	5,91
4.	1959–1968.	375	25,44
5.	1969–1978.	387	26,26
6.	1979–1988.	344	23,34
7.	1989. и млађи	276	18,72
	Укупно 2018. година	1.474	100%

Слика 3.2.7. Табеларни и графички приказ односа броја лакших повреда на раду према старости радника

3.2.8. Однос лакших повреда на раду према радном стажу повријеђеног

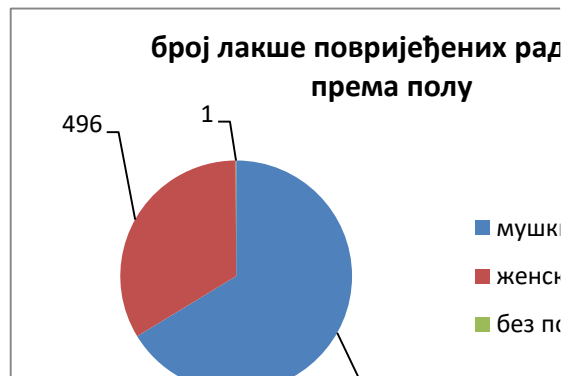
Ред. бр.	Година радног стажа	Број повреда
1.	0–0,99	94
2.	1–4,99	231
3.	5–9,99	200
4.	10–19,99	356
5.	20–29,99	312
6.	30–39,99	228
7.	40+	19
8.	Без података	34
Укупно 2018. година		1.474

Слика 3.2.8. Табеларни и графички приказ односа броја лакших повреда на раду према радним стажу повријеђеног

3.2.9. Структура лакших повреда на раду према полу повријеђеног радника

Ред. бр.	Пол повријеђеног	Број повријеђених
1.	мушки	977
2.	женски	496
3.	без податка	1
Укупно 2018. година		1.474

Слика 3.2.9. Табеларни и графички приказ односа броја лакших повреда на раду према полу повријеђеног

Анализа података о лакше повријеђеним радницима, а која је први пут у Министарству анализирана са овако дефинисаним циљевима, показала је да повређивања радника није квалитетно пријављивано од стране послодаваца, те да се на основу овако достављених података, не могу донијети квалитетни закључци за побољшавање стања. Стога, Одјељење за заштиту на раду Министарства доноси одлуку да на исти начин прати лакше повреде на раду у наредне двије године. Оваква одлука је такође у складу са препорукама и методологијом Европска агенција за безбједност и здравља на раду („EU-OSHA“).

3.3. ЗАВОД ЗА МЕДИЦИНУ РАДА И СПОРТА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ – АНАЛИЗА ПОВРЕДА НА РАДУ У РЕПУБЛИЦИ СРПСКОЈ У 2018. ГОДИНИ

У складу са Законом о пензијском и инвалидском осигурању („Службени гласник Републике Српске“, број 134/11) повредом на раду сматра се:

„а) повреда осигураника, проузрокована непосредним и краткотрајним механичким, физичким или хемијским дјеловањем, наглим промјенама положаја тијела, изненадним оптерећењем тијела или другим промјенама физиолошког стања организма, ако је таква повреда узрочно везана за обављање посла који је основ осигурања,

б) повреда коју осигураник претрпи на редовном путу од стана до мјеста рада и обратно, на путу предузетом ради ступања на посао који му је обезбијеђен, односно ради обављања дјелатности на основу које је осигуран,

в) болест осигураника која је настала непосредно или искључиво као посљедица неког несретног случаја или више силе за вријеме обављања посла који је основ осигурања,

г) повредом на раду сматра се и болест осигураника у одређеним околностима из члана 17. овог закона, која настане директно и искључиво као посљедица обављања послова у тим околностима“.

Анализа је урађена према:

- општини,
- мјесту повреде,
- ризику повреде,
- коришћењу заштитних средстава,
- времену повреде (радно вријеме),
- смртном исходу.

3.3.1. Анализа повреда на раду према настанку – параметри општине

У табели 3.3.1. приказан је број пријављених повреда на раду и стопа по општинама и градовима у Републици Српској. Од укупног броја пријављених повреда на раду (Н = 1474), највећи број повреда је пријављен у граду Бањој Луци, 504 (34,2%), затим у Бијељини 97 (6,6%), Добоју 93 (6,3%), а најмање у Хан Пијеску, Чајничу, Челинцу, Оштрој Луци, Купресу, Костајници, Вукосављу и Вишеграду, по 1 (0,1%) повреда на раду.

Највећа стопа пријављених повреда на раду у односу на 1.000 радника је у општини Петровац и износи 42,44, затим Купрес и износи 29,41, затим у општини Станари 14,88, у Броду 11,22, у општини Гацко 10,78. Стопа повреда на 1.000 запослених у граду Бања Лука је 7,22, у Бијељини 4,41, у Добоју 7,48. Дистрибуција и стопа пријављених повреда на раду у односу на 1.000 запослених по градовима и општинама у Републици Српској.

Табела 3.3.1. Основни подаци из општина у Републици Српској

Назив општине	Укупан број запослених	Број повреда на раду	%	Стопа на 1000
Бања Лука	69.800	504	34.2%	7.22
Источно Сарајево		3	.2%	
Бијељина	22.005	97	6.6%	4.41
Билећа	1.834	3	.2%	1.64
Брод	3.030	34	2.3%	11.22
Братунац	2.050	12	.8%	5.85
Вишеград	2.050	1	.1%	0.49
Власеница	1.340	12	.8%	8.96
Вукосавље	229	1	.1%	4.37
Гацко	2.320	25	1.7%	10.78
Градишка	9.838	37	2.5%	3.76
Дервента	6.913	35	2.4%	5.06
Добој	12.441	93	6.3%	7.48
Зворник	9.479	81	5.5%	8.55
Источна Илиџа	3.138	3	.2%	0.96
Источно Ново Сарајево	4.523	7	.5%	1.55
Калиновик	418	1	.1%	2.39
Кнежево	1.164	7	.5%	6.01
Костајница	1.190	1	.1%	0.84

Козарска Дубица	4.033	10	.7%	2.48
Котор Варош	5.244	29	2.0%	5.53
Купрес	34	1	.1%	29.41
Лакташи	9.843	64	4.3%	6.50
Лопаре	1.133	2	.1%	1.77
Модрича	4.465	10	.7%	2.24
Мркоњић Град	3.889	39	2.6%	10.03
Невесиње	1.679	4	.3%	2.38
Нови Град	3.999	4	.3%	1.00
Оштра Лука	318	1	.1%	3.14
Пале	4.842	4	.3%	0.83
Пелагићево	398	2	.1%	5.03
Петрово	1.263	6	.4%	4.75
Приједор	13.986	71	4.8%	5.08
Прњавор	6.538	46	3.1%	7.04
Рибник	1.194	10	.7%	8.38
Рогатица	1.783	8	.5%	4.49
Соколац	2.730	12	.8%	4.40
Србац	2.607	9	.6%	3.45
Сребреница	2.013	3	.2%	1.49
Станари	1.277	19	1.3%	14.88
Теслић	7.399	35	2.4%	4.73
Требиње	8.356	41	2.8%	4.92
Угљевик	3.706	32	2.2%	8.63
Фоча	3.589	15	1.0%	4.18
Хан Пијесак	889	1	.1%	1.12
Чајнице	754	1	.1%	1.33
Челинац	3.111	1	.1%	0.32
Шамац	2.082	2	.1%	0.96
Шековићи	813	2	.1%	2.46
Шипово	1.905	5	.3%	2.62
Федерација БиХ и Брчко Дистрикт		12	.8%	
Петровац	377	16	1.1%	42.44
Укупно	266.309			

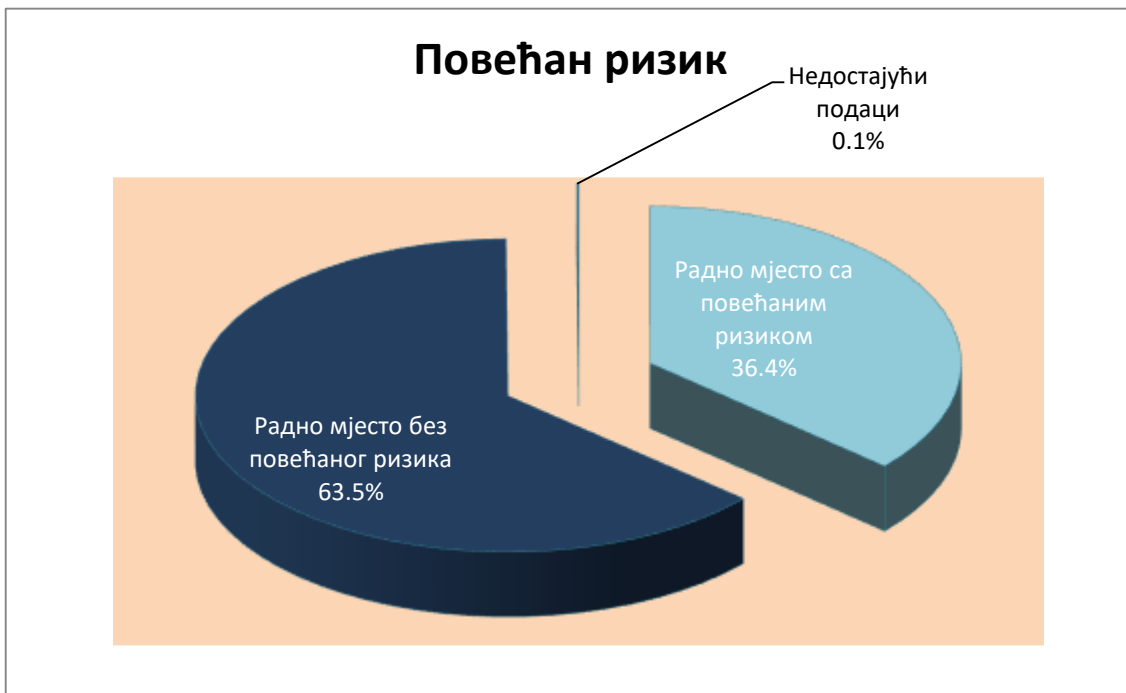
3.3.2. Анализа повреда на раду према карактеристикама радног мјеста

На слици 1. приказан је број пријављених повреда на раду према мјесту повреде. Од укупног броја пријављених повреда (N = 14.744) на радном мјесту се десило 1.410 (95,7%) пријављених повреда, а ван радног мјеста 58 (3,9%) пријављених повреда на раду.

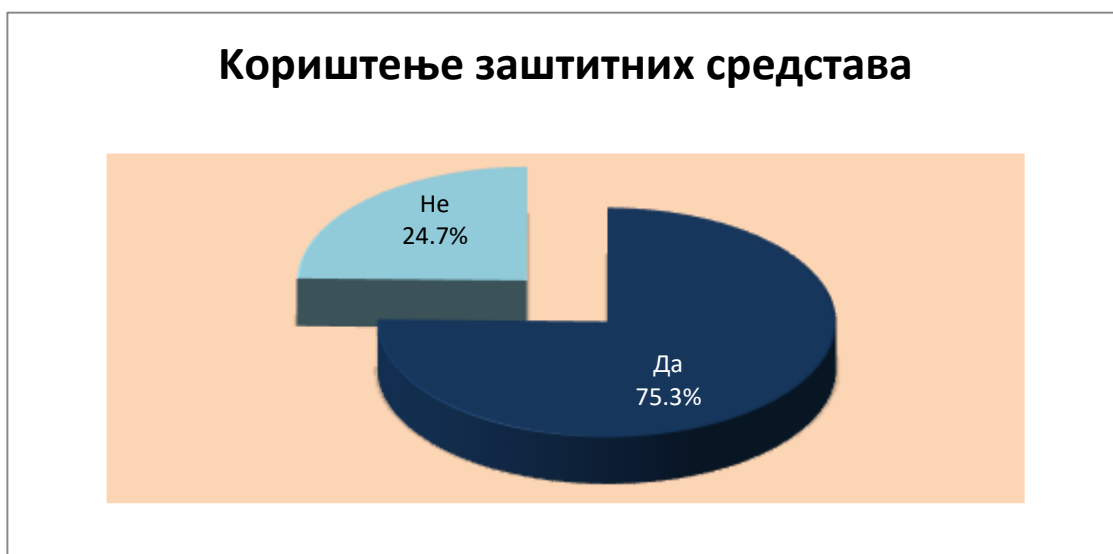

Слика 1. Графички приказ дистрибуције пријављених повреда на раду према мјесту повреде

На слици 2. приказан је укупан број повреда на раду које су се десиле на радном мјесту са повећаним ризиком и на радном мјесту без повећаног ризика. На радним мјестима са повећаним ризиком десиле су се 537 (36,4%) повреда на раду, а на радним мјестима без повећаног ризика 935 (63,5%) повреда.

Слика 2. Графички приказ дистрибуције пријављених повреда на раду према категорији радног мјеста

Слика 3. Графички приказ дистрибуције пријављених повреда на раду према коришћењу личних заштитних средстава

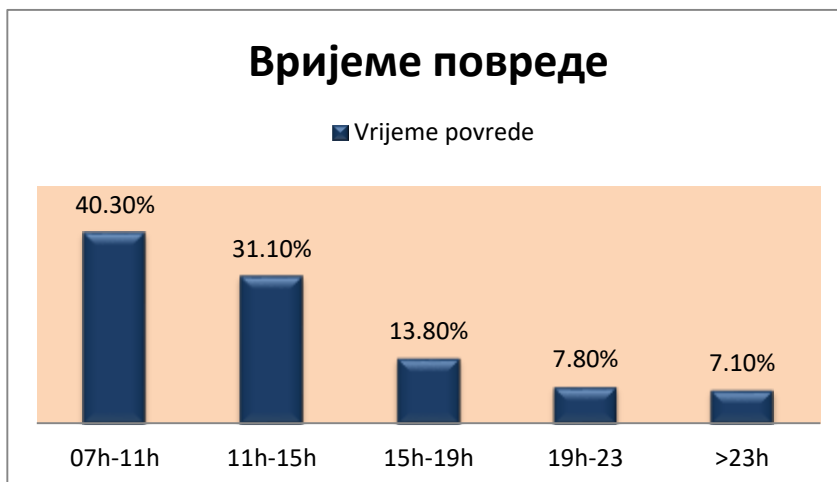
3.3.3. Анализа повреда на раду према времену настанка повреде

На слици 1. приказан је број повреда према радном времену. У току радног времена деси се 97,8% пријављених повреда на раду, а 2,2% ван радног времена (на путу на послу или са посла и сл.).

Слика 1. Графички приказ дистрибуције пријављених повреда на раду у односу на радно вријеме

Највећи број повреда на раду десио се у првој смјени и то у периоду од 7.00 до 11.00 часова, 40,3%, а затим од 11.00 до 15.00 часова 31,1%. Вријеме повреда је приказано на слици 2.

Слика 2. Графички приказ дистрибуције повреда на раду према времену повређивања

3.3.4. Анализа повреде према карактеру и тежини повреде

Поведа са смртним исходом према ЕСАВ методологији (ЕУ) је повреда која је довела до смрти повријеђеног унутар једне године од настанка повреде. Укупно је пријављено седам смртних повреда које су се десиле на мјесту повреде. На слици 1 приказан је проценат повреда са смртним исходом на самом мјесту повреде. На мјесту повреде смртни исход је имало 0,5% пријављених повреда на раду.

Слика 1. Графички приказ повреде са смртним исходом у односу на само мјесто повреде

3.4. АНАЛИЗА ПРОФЕСИОНАЛНИХ БОЛЕСТИ

Професионалне болести у смислу Закона о пензијском и инвалидском осигурању („Службени гласник Републике Српске“, број 113/11) су одређене болести настале у току осигурања, проузроковане дужим непосредним утицајем процеса рада и услова рада на радним мјестима, односно пословима које је осигураник обављао.

У складу са Правилником о листи професионалних обољења („Службени гласник Републике Српске“, број 84/18), пословима на којима се јављају професионалне болести сматрају се послови на којима су радници изложени хемијским, физичким и биолошким штетностима и напрезањима наведеним у Листи професионалних болести.

„1) Професионалне болести, у складу са Правилником, доказују се у референтној установи медицине рада помоћу прихваћених програма обраде (алгоритама), а дијагностички поступак обухвата:

- а) радну анамнезу и доказивање повезаности болести са изложеношћу штетним утицајима на раду,

б) клиничку слику са појавом оштећења функције и/или морфологије органа и органских система за које је познато да је одређена штетност из радног процеса може узроковати,

в) позитивне налазе дијагностичких метода које могу објективно доказати то оштећење.

2) Присутност штетности, у складу са Правилником, утврђује се:

а) проценом ризика из акта о процјени ризика или на други начин који омогућава да се са сигурношћу утврди присутност штетности,

б) одређивањем интензитета (мјерењем, непосредним увидом у услове рада или на други начин који омогућава да се са сигурношћу утврди интензитет штетности) и трајања изложености тој штетности”.

Приликом израде ове анализе коришћени су сљедећи извори података:

1) Извјештаји о повредама на раду које Министарство рада и борачко-инвалидске заштите Одјељење за заштиту на раду доставља Заводу за медицину рада и спорта,

2) Подаци Републичког завода за статистику Републике Српске.

У 2018. години пријављено је само једно професионално обољење:

- обољела особа је мушкарац,
- обољела особа је стара 35 година, са експозиционим радним стажом око шест година,
- обољела особа је по занимању: ССС, запослен у дјелатности шумарства (пољопривреде, шумарства и риболова – подручје А),
- штетност која је проузроковало професионално обољење: микроорганизми (вируси),
- болест је почела у 2017. години, као професионална дијагностикована у 2018. години,
- привремена неспособност за рад трајала око шест мјесеци,
- према Правилнику о листи професионалних болести, дијагностиковано обољење је из групе 3 Болести проузроковане биолошким факторима, тачка 42 – антропозоозе (Febris haemorrhagica cum syndroma renali A 98.5 H18).

4. АНАЛИЗА ПРИЈАВЉЕНИХ ПОВРЕДА НА РАДУ У 2019. ГОДИНИ ПО ИНСТИТУЦИЈАМА У КОЈИМА СЕ ВОДИ ЕВИДЕНЦИЈА

4.1. РЕПУБЛИЧКА УПРАВА ЗА ИНСПЕКЦИЈСКЕ ПОСЛОВЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ – ОБЛАСТ ЗАШТИТЕ НА РАДУ –

Анализа тежих повреда на раду и повреда са смртним исходом у 2019. години

Ред. бр.	Инспекција рада и заштите на раду	2019.
1.	Шумарство и дрвна индустрија	19
2.	Електропривреда	5
3.	Грађевинарство	12
4.	Хемијска индустрија	1
5.	Текстилна индустрија	1
6.	Остале дјелатности	53
Укупан број тежих повреда на раду		91
1.	Шумарство и дрвна индустрија	1
2.	Електропривреда	1
3.	Грађевинарство	4
4.	Хемијска индустрија	-
5.	Текстилна индустрија	1
6.	Остале дјелатности	2
Укупан број смртних повреда на раду		8
Укупан број лакших повреда на раду – ЕВИДЕНЦИЈА МИНИСТАРСТВА РАДА И БИЗ		1.613

4.1. Табеларни преглед лакших, тешких и повреда са смртним исходом у 2019. години

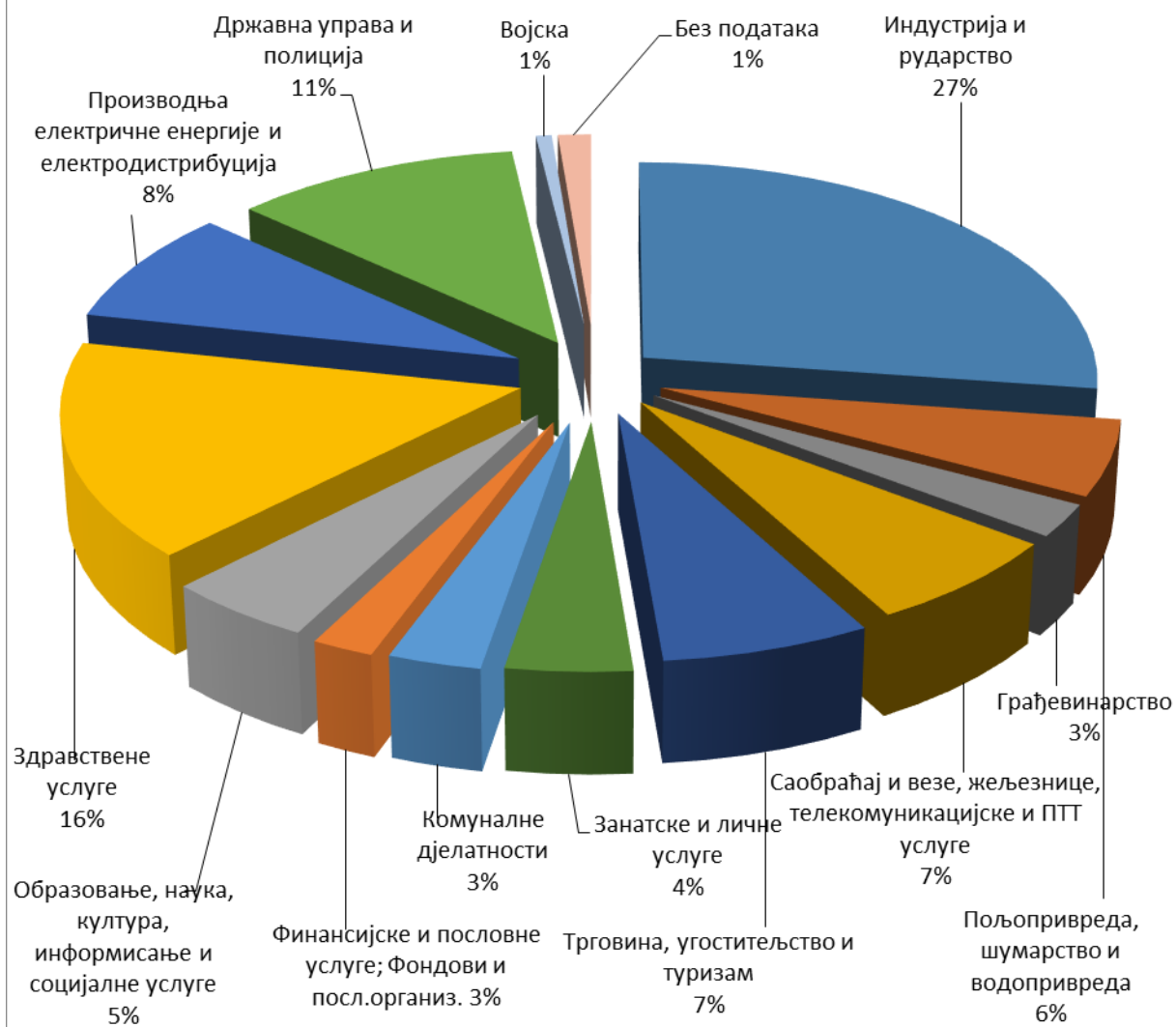
4.2. МИНИСТАРСТВО РАДА И БОРАЧКО-ИНВАЛИДСКЕ ЗАШТИТЕ – РЕСОР ЗА РАД И ЗАПОШЉАВАЊЕ – Одјељење за заштиту и здравље на раду – Извјештај о лакшим повредама на раду у 2019. години

Одјељење за заштиту здравља на раду је, по истој методологији као и за 2018. године, анализирано пријављене лакше повреде на раду у 2019. години (поглавља 4.2.1 до 4.2.9) у циљу дефинисања трендова повређивања радника у Републици Српској.

4.2.1. Број лакших повреда на раду према привредној дјелатности у којој су се десиле

Ред. бр.	Дјелатност	Број повреда	%
1.	Индустрија и рударство	440	27,28
2.	Пољопривреда, шумарство, водопривреда	90	5,57
3.	Грађевинарство	39	2,41
4.	Саобраћај и везе, жељезнице, телекомуникацијске и ПТТ услуге	108	6,70
5.	Трговина, угоститељство и туризам	108	6,68
6.	Занатске и личне услуге	65	4,02
7.	Комуналне дјелатности	48	2,97
8.	Финансијске и пословне услуге; фондови и пословне организације	32	1,98
9.	Образовање, наука, култура, информисање и социјалне услуге	77	4,76
10.	Здравствене услуге	257	15,90
11.	Производња електричне енергије и електродистрибуција	136	8,42
12.	Државна управа и полиција	182	11,26
13.	Војска	10	0,62
14.	Без података	21	1,30
	Укупно 2019. година	1.613	100%

Број лакших повреда на раду према привредној дјелатностима у којима су се десиле

Слика 4.2.1. Табеларни и графички приказ односа броја лакших повреда на раду према привредним дјелатностима у којима су се десиле

4.2.2. Структура лакше повријеђеног радника према стручној спреми

Ред. бр.	Дјелатност	Број повреда	%
1.	НК (неквалификовани радник)	163	10,11
2.	ПК (полуквалификован) / КВ (квалификован) / ССС (средња стручна спрема / ВКВ (високо квалификован радник)	1.245	77,19
3.	ВШС (виша школа) / ВСС (висока стручна спрема) / Мр – Маст. (магистар – мастер) / Др (доктор наука)	205	12,69
	Укупно 2019. година	1.613	100%

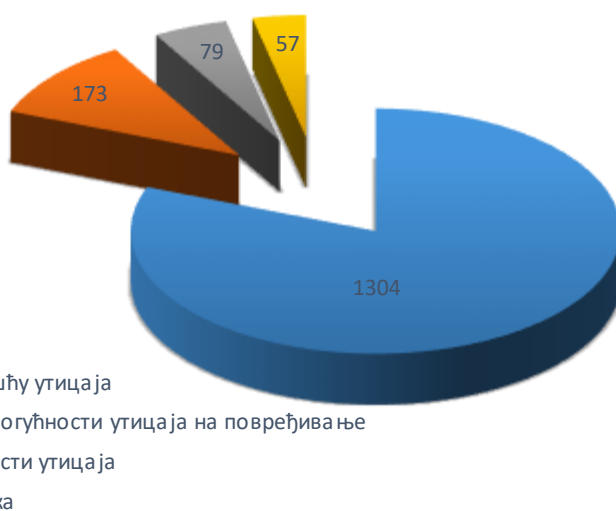

Слика 4.2.2. Табеларни и графички приказ односа броја лакших повреда на раду према стручној спреми повријеђеног радника

4.2.3. Број лакших повреда на раду према природи настанка повреде

Ред. бр.	Природа повреде	Настанак повреде	Број повријеђених		%
1.	Са могућношћу утицаја – примарно зависи од повријеђене особе	Непажња или журба у раду: – Неправилно руковање средствима за рад; – Непоштивање процедура током рада; – Некоришћење прописаних заштитних средстава за рад; – Неприкладност условима радне средине или тренутним услови околине	1.304		80,84
2.	Са могућношћу или без могућности утицаја на повреду	Повреда приликом доласка или одласка на посао	30	173	10,73
		Повреда настала у саобраћајној несрећи	143		
3.	Без могућности утицаја – примарно не зависи од повријеђене особе	Повреда настала утицајем другог лица: – физички напад другог лица; – повреда изазвана непажњом или неправилним радом другог радника; – повреда од пожара, рикошета; – повреда услед угриз животиње... и сл.	56	79	4,89
		Повреда настала под утицајем постојеће болести код радника	17		
		Повреда изазвана временским или непредвиђеним околностима – „виша сила“	6		
4.	Без података			57	3,53
Укупно 2019. година			1.613		100%

Број лакших повреда на раду према природи настанка повреде

Слика 4.2.3. Табеларни и графички приказ односа броја лакших повреда на раду према природи настанка повреде

4.2.4. Структура лакших повреда на раду према повријеђеном дијелу тијела

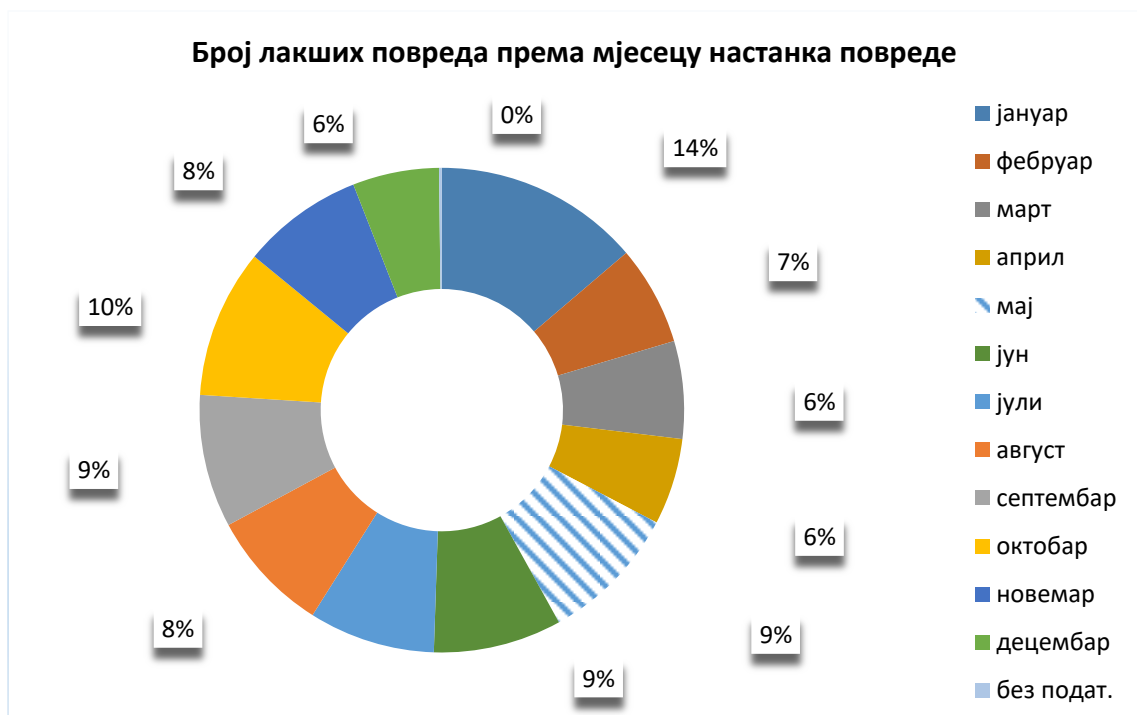
Ред. бр.	Опис повреде	Повријеђени дио тијела	Број повријеђених		%
1.	Лакша повреда – кућни опоравак, без инвалидитета	Доњи екстремитет(и) / доњи дио тијела (прст; стопало; зглоб; кољено, нога; доњи дио кичме или леђа)	532	1.181	73,22
		Горњи екстремитет(и) / горњи дио тијела (прст руке; шака; зглоб руке; лакат, рука, раме, абдомен, средњи дио кичме)	649		
2.	Компликованија или опаснија повреда – захтијева болнички третман или дуже лијечење; могућ инвалидитет	Глава, врат и вратни дио кичме, кичма	181	422	26,16
		Комбинована повреда два или више дијелова тијела	145		
		Повреда ока, лица и сл.	72		
		Тровање дисајних органа	8		
		Повреда узроковала погоршавање постојећих болести, ограничења или психичког стања	16		
3.	Без података		10		0,62
Укупно 2019. година			1.613		100%

Слика 4.2.4. Табеларни и графички приказ односа броја лакших повреда на раду према повријеђеном дијелу тијела радника

4.2.5. Структура лакших повреда на раду према мјесецу настанка повреде

Ред. бр.	Мјесец	Број лакших повреда	%
1.	јануар	222	13,74
2.	фебруар	107	6,62
3.	март	105	6,50
4.	април	93	5,75
5.	мај	150	9,28
6.	јуни	138	8,54
7.	јули	136	8,42
8.	август	132	8,17
9.	септембар	143	8,85
10.	октобар	160	9,90
11.	новембар	131	8,12
12.	децембар	93	5,75
13.	без података	3	0,20
Укупно 2019. година		1.613	100%

Слика 4.2.5. Табеларни и графички приказ односа броја лакших повреда на раду према мјесецу настанка повреде

4.2.6. Структура лакших повреда на раду према дану у којем је повреда настала

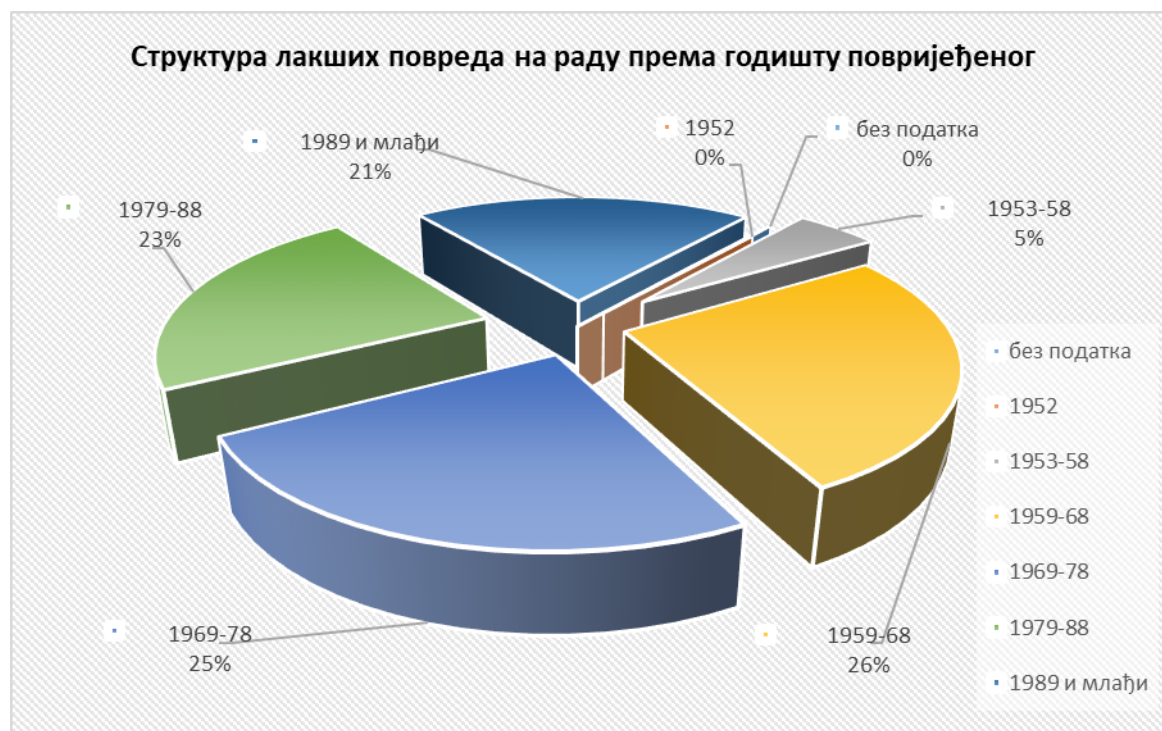
Ред. бр.	Дан у седмици	Број лакших повреда
1.	понедјељак	315
2.	уторак	317
3.	сриједа	272
4.	четвртак	264
5.	петак	257
6.	субота	127
7.	недјеља	61
8.	без података	0
Укупно 2019. година		1.613

Слика 4.2.6. Табеларни и графички приказ односа броја лакших повреда на раду према дану настанка повреде

4.2.7. Структура лакших повреда на раду према старосној доби повријеђеног

Ред. бр.	Годиште лакше повријеђених	Број лакше повријеђених	%
1.	без податка	1	0,06
2.	1952.	1	0,06
3.	1953–1958.	82	5,07
4.	1959–1968.	427	26,47
5.	1969–1978.	395	24,49
6.	1979–1988.	367	22,75
7.	1989. и млађи	340	21,04
	Укупно 2019. година	1.613	100%

Слика 4.2.7. Табеларни и графички приказ односа броја лакших повреда на раду према старости радника

4.2.8. Однос лакших повријеђених на раду према радном стажу повријеђеног

Ред. бр.	Година радног стажа	Број лакше повријеђених
1.	od 0 do 0,99	80
2.	od 1 do 4,99	344
3.	od 5 do 9,99	236
4.	od 10 do 19,99	369
5.	od 20 do 29,99	281
6.	od 30 do 39,99	237
7.	40 +	20
8.	без података	46
Укупно 2019. година		1.613

Слика 4.2.8. Табеларни и графички приказ односа броја лакших повреда на раду према радним стажу повријеђеног

4.2.9. Структура лакших повреда на раду према полу повријеђеног радника

Ред. бр.	Пол повријеђених	Број повријеђених
1.	мушки	1.054
2.	женски	559
3.	без податка	0
	Укупно 2019. год.	1.613

Слика 4.2.9. Табеларни и графички приказ односа броја лакших повреда на раду према полу повријеђеног

Министарство је након обрађених података из 2019. године, у стандардизованој форму анализе података, констатовало да је осим повећања броја пријављених лакших повреда у 2019. години од око 9,2% настављен тренд достављања неуједначених података код извјештавања од стране послодаваца као и, веома често, одступање од обавезног рока за пријављивања повреде на раду (одступање и до 6 мјесеци након повреде).

Стога је закључено да ће се након анализе података из 2020. године, моћи добити одређени показатељи за дефинисање трендова и који би били основа за давање приједлога за побољшавање стања.

4.3. ЗАВОД ЗА МЕДИЦИНУ РАДА И СПОРТА – АНАЛИЗА ПОВРЕДА НА РАДУ У 2019. ГОДИНИ

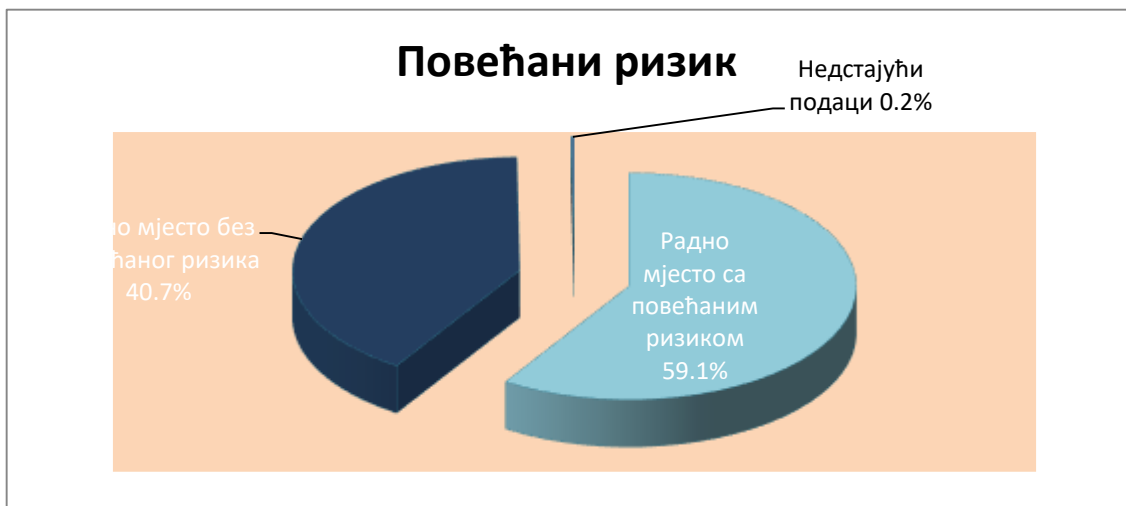
4.3.1. Анализа повреде на раду према карактеристикама радног мјеста

На слици 1 приказан је број пријављених повреда на раду према мјесту повреде. Од укупног броја пријављених повреда (N = 1620) на радном мјесту се десило 1.611 (99,7%) пријављених повреда, а ван радног мјеста свега пет повреда (0,3%) пријављених повреда.

Слика 1. Графички приказ дистрибуције пријављених повреда на раду према мјесту повреде

На слици 2 приказан је укупан број повреда на раду које су се десиле на радном мјесту са повећаним ризиком и на радном мјесту без повећаног ризика. На радним мјестима са повећаним ризиком десиле су се 957 (59,1%) повреда на раду, а на радним мјестима без повећаног ризика 660 (40,7%) повреда.

Слика 2. Графички приказ дистрибуције пријављених повреда на раду према категорији радног мјеста

На слици 3 приказан је укупан број повреда према коришћењу личних заштитних средстава: заштитна средства су коришћена у случају 1570 (96,9%) повреда на раду. Напомена: недостају подаци о коришћењу заштитних средстава за 44 радника која су имала повреду на раду.

Слика 3. Графички приказ дистрибуције пријављених повреда на раду према коришћењу личних заштитних средстава

4.3.2. Анализа повреде према карактеру и тежини повреде

На слици 1. приказан је број смртних повреда приликом којих се смрт десила на мјесту повреде. Смртне повреде су забиљежене у 0,5% пријављених повреда на раду (8 повреда са смртним исходом), с тим што недостају подаци о тежини и врсти повреде за 20 пријављених повреда на раду (1,25%). Смртна повреда је забиљежена четири пута у области грађевинарства, два пута у области осталих дјелатности и по једном у области електропривреде, те у шумарству и дрвној индустрији. Повреда са смртним исходом према ЕСАW методологији (ЕУ) је повреда која је довела до смрти повријеђеног унутар једне године од настанка повреде, и такви подаци за Републику Српску недостају.

Слика 1. Графички приказ повреде са смртни исходом у односу на само мјесто повреде

5. АНАЛИЗА ПРИЈАВЉЕНИХ ПОВРЕДА НА РАДУ У 2020. ГОДИНИ ПО ИНСТИТУЦИЈАМА У КОЈИМА СЕ ВОДИ ЕВИДЕНЦИЈА

5.1. РЕПУБЛИЧКА УПРАВА ЗА ИНСПЕКЦИЈСКЕ ПОСЛОВЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ – ОБЛАСТ ЗАШТИТЕ НА РАДУ – Анализа тежих повреда на раду и повреда са смртним исходом у 2020. години

Број тешких повреда на раду 72.

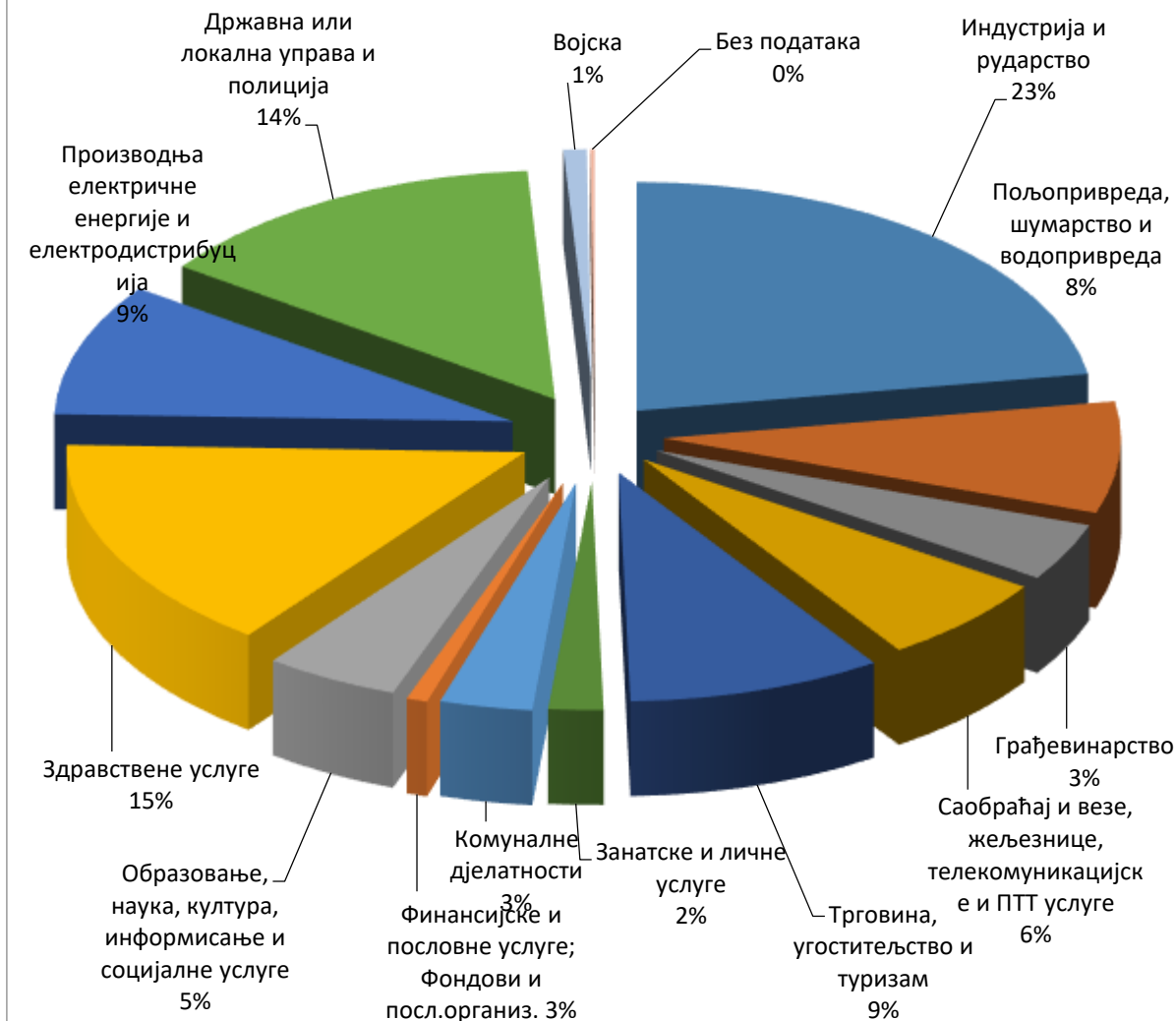
Број повреда са смртним исходом 7.

5.2. МИНИСТАРСТВО РАДА И БОРАЧКО-ИНВАЛИДСКЕ ЗАШТИТЕ – РЕСОР ЗА РАД И ЗАПОШЉАВАЊЕ – Одјељење за заштиту и здравље на раду – Извјештај о лакшим повредама на раду у 2020. години

5.2.1. Број лакших повреда на раду према привредној дјелатности у којој су се десиле

Ред. бр.	Привредна дјелатност	Број повреда	%
1.	Индустрија и рударство	302	22,42
2.	Пољопривреда, шумарство, водопривреда	106	7,87
3.	Грађевинарство	55	4,08
4.	Саобраћај и везе, жељезнице, телекомуникацијске и ПТТ услуге	84	6,24
5.	Трговина, угоститељство и туризам	121	8,98
6.	Занатске и личне услуге	26	1,93
7.	Комуналне дјелатности	44	3,27
8.	Финансијске и пословне услуге; фондови и пословне организације; банке и осигуравајућа друштва	10	0,74
9.	Образовање, наука, култура, информисање и социјалне услуге	64	4,75
10.	Здравствене услуге	205	15,22
11.	Производња електричне енергије и електродистрибуција	126	9,35
12.	Државна или локална управа и полиција	191	14,18
13.	Војска	11	0,82
14.	Без података	2	0,15
	Укупно 2020. година	1.347	100%

Број лакших повреда на раду према привредној дјелатности у којој су се десиле

Слика 5.2.1. Табеларни и графички приказ односа броја лакших повреда на раду према привредним дјелатностима у којима су се десиле

5.2.2. Структура лакше повријеђеног радника према стручној спрема коју посједује

Ред. бр.	Стручна спрема	Број повреда	%
1.	НК (неквалификовани радник)	103	7,65
2.	ПК (полуквалификован) / КВ (квалификован) / ССС (средња стручна спрема / ВКВ (висококвалификован радник)	1.047	77,73
3.	ВШС (виша школа) / ВСС (висока стручна спрема) / Мр – Маст. (магистар – мастер) / Др (доктор наука)	169	12,55
4.	Без података	28	2,08
Укупно 2020. година		1.347	100%

Слика 5.2.2. Табеларни и графички приказ односа броја лакших повреда на раду према стручној спреми повријеђеног радника

5.2.3. Број лакших повреда на раду према природи настанка повреде

Ред. бр.	Природа повреде	Настанак повреде	Број повријеђених		%
1.	Са могућим утицајем – повреда примарно зависила од повријеђене особе	Непажња или журба у раду: – Неправилно руковање средств. за рад, – Непоштовање процедура током рада, – Некоришћење прописаних заштитних средстава за рад, – Неприлагођеност условима радне средине или тренутним условима околине.	1.091		80,99
2.	Са могућношћу или без могућности утицаја на повреду	Приликом доласка или одласка на посао	42	160	11,88
		Повреда настала у саобраћајној несрећи	118		
3.	Без могућности утицаја – повреда примарно није зависила од повријеђене особе	Повреда настала утицајем другог лица: – физички напад другог лица; – повреда изазвана непажњом или неправилним радом другог радника; – повреда од пожара, рикошета; – повреда усљед угриз животиње... и сл.	63	84	6,23
		Повреда/погоршање настало под утицајем постојеће болести код радника	17		
		Повреде изазвана временским или непредвиђеним околностима – „виша сила“	4		
4.	Без података		12		0,89
Укупно 2020. година			1.347		100%

Број лакших повреда на раду према природи настанка повреде

Слика 5.2.3. Табеларни и графички приказ односа броја лакших повреда на раду према природи настанка повреде

5.2.4. Структура лакших повреда на раду према повријеђеном дијелу тијела

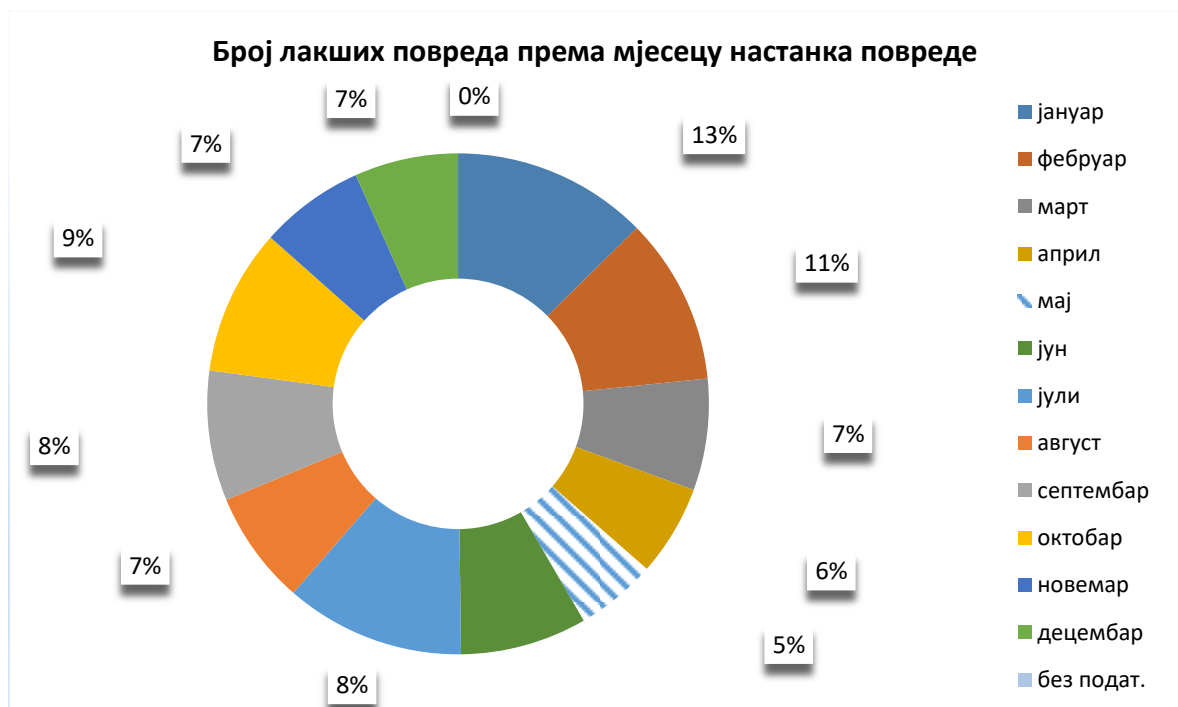
Ред. бр.	Опис повреде	Повријеђени дио тијела	Број повријеђених		%
1.	Лакша повреда – кућни опоравак, без инвалидитета	Доњи екстремитет(и) / доњи дио тијела (прст; стопало; зглоб; кољено, нога; доњи дио кичме или леђа)	415	955	70,90
		Горњи екстремитет(и) / горњи дио тијела (прст руке; шака; зглоб руке; лакат, рука, раме, абдомен, средњи дио кичме)	519		
		Угруваност	21		
2.	Компликованија или опаснија повреда – захтијева болнички третман или дуже лијечење; могућ инвалидитет	Глава, врат и вратни дио кичме, кичма	144	352	26,13
		Комбинована повреда два или више дијелова тијела	128		
		Поведа ока, лица и сл.	68		
		Тровање дисајних органа	5		
		Поведа проузрокована погоршавањем постојећих болести, ограничења или психичког стања	7		
3.	Без података		40		2,97
Укупно 2020. година			1.347		100%

Слика 5.2.4. Табеларни и графички приказ односа броја лакших повреда на раду према повријеђеном дијелу тијела радника

5.2.5. Структура лакших повреда на раду према мјесецу настанка повреде

Ред. бр.	Мјесец	Број лакших повреда	%
1.	јануар	170	12,62
2.	фебруар	145	10,75
3.	март	97	7,19
4.	април	79	5,86
5.	мај	70	5,19
6.	јуни	110	8,17
7.	јули	156	11,56
8.	август	99	7,34
9.	септембар	113	8,38
10.	октобар	127	9,41
11.	новембар	91	6,76
12.	децембар	90	6,67
13.	без података	0	0,00
Укупно 2020. година		1.347	100%

Слика 5.2.5. Табеларни и графички приказ односа броја лакших повреда на раду према мјесецу настанка повреде

5.2.6. Структура лакших повреда на раду према дану у којем је повреда настала

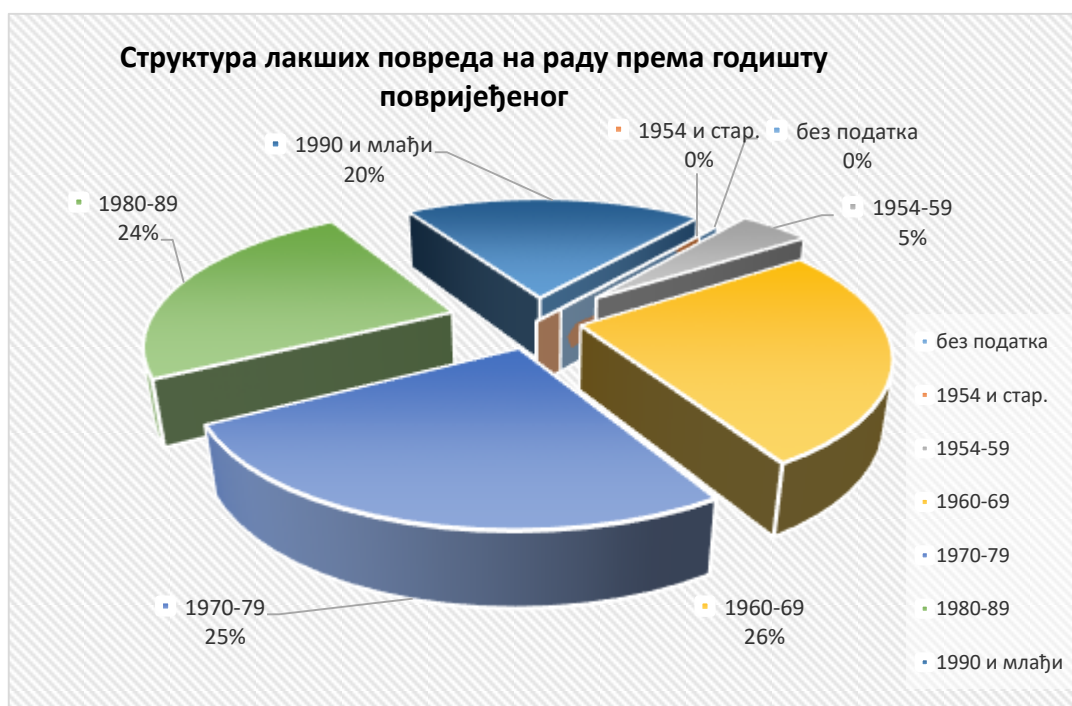
Ред. бр.	Дан у седмици	Број лакших повреда
1.	понедељак	252
2.	уторак	267
3.	сриједа	224
4.	четвртак	213
5.	петак	219
6.	субота	107
7.	недеља	60
8.	без података	5
Укупно 2020. година		1.347

Слика 5.2.6. Табеларни и графички приказ односа броја лакших повреда на раду према дану настанка повреде

5.2.7. Структура лакших повреда на раду према годишту повријеђеног

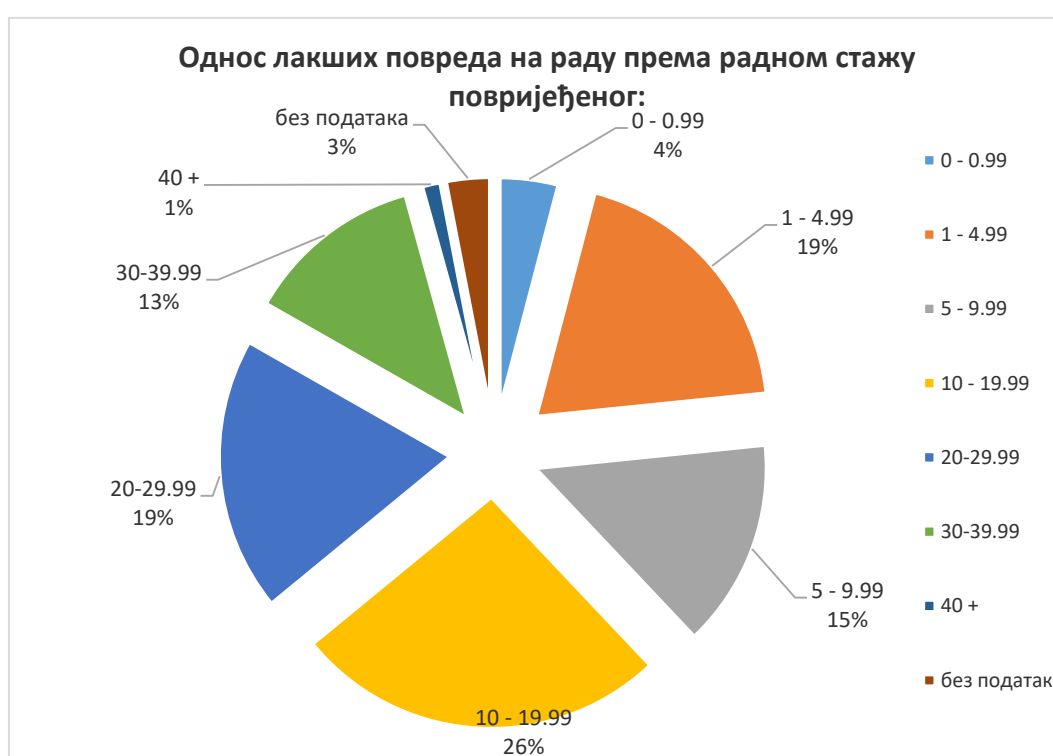
Ред. бр.	Годиште повријеђеног	Број лакше повријеђених	%
1.	без податка	0	0,00
2.	1954. и старији	0	0,00
3.	1955–1959.	63	4,68
4.	1960–1969.	349	25,91
5.	1970–1979.	344	25,54
6.	1980–1989.	326	24,17
7.	1990. и млађи	265	19,67
	Укупно 2020. година	1.347	100%

Слика 5.2.7. Табеларни и графички приказ односа броја лакших повреда на раду према старости радника

5.2.8. Однос лакших повреда на раду према радном стажу повријеђеног

Ред. бр.	Година радног стажа	Број лакше повријеђених
1.	od 0 do 0,99	55
2.	od 1 do 4,99	260
3.	od 5 do 9,99	196
4.	od 10 do 19,99	352
5.	od 20 do 29,99	258
6.	od 30 do 39,99	168
7.	40 +	17
8.	без података	41
Укупно 2020. година		1.347

Слика 5.2.8. Табеларни и графички приказ односа броја лакших повреда на раду према радним стажу повријеђеног

5.2.9. Структура лакших повреда на раду, а према полу повријеђеног

Ред. бр.	Пол повријеђеног	Број повријеђених
1.	мушки	899
2.	женски	448
Укупно 2020. година		1.347

Слика 5.2.9. Табеларни и графички приказ односа броја лакших повреда на раду према полу повријеђеног

5.3. Упоредна анализа најважнијих података о лакшим повредама на раду достављених Министарству за период од 2018. до 2020. године

У наставку (табела 5.3) унесени су и упоређени подаци из три године о најважнијим подацима из пријаве послодавца о повреди на раду радника.

Из табеле је видљиво да се тренд повређивања највећи у дјелатностима високог ризика (грађевинарство, дрвопрерађивачка индустрији и рударство) али и да је доста висок у здравственом сектору, као и у државној администрацији. Није изненађење да је константан тренд од око 75% лакше повријеђених радника из категорије радника који су полуквалификовани, квалификовани, висококвалификовани или са завршеном средњом стручном спремом, јер они представљају највећи број запослених лица. Истовремено, алармантан је податак да је константно од 75% до 80% броја повреда на раду оних на које се могло утицати и која су настала као резултат непажње или журбе у раду, односно неправилног руковања средствима за рад, непоштивања процедура током рада или због некориштења личне заштитне опреме. Овај податак указује на недовољно улагање у оно што заштиту на раду чини ефикасном, а то је обука и оспособљавање радника и послодаваца, значај превентивних активности и строжа контрола примјене мјера заштите радника у процесу рада.

Иако ова анализа показује да је лакших повреда на раду за чије лијечење није требала болничка хоспитализација од 70% до 75%, не може се установити колико је због овога било изгубљено радних сати, колико је то „коштало“ државу или послодавца, а посебно да ли је одсуство радника било оправдано.

Најчешће повређивани радници су они на којима процес производње највише и стоји, а то су радници од 30 до 60 година. Готово уједначен података од око 25% за сваку старосну декаду и сваку посматрану годину.

Подаци о проценту повређивање радника са радним стажом до пет година од око 25% показује да се на обуци, едукацији и почетном информисању о значају заштите на раду треба радити много више и квалитетније.

Категорија лакше повреде	категорија/ поткатегорија	2018.		2019.		2020.		
		број	%	број	%	број	%	
Структура лакших повреда на раду према привредној дјелатности или групи привредне дјелатности у којој су се десиле	индустрија и рударство	443	30,03	440	27,28	302	22,42	
	пољопривреда, шумарство, водопривреда	111	7,53	90	5,57	106	7,87	
	грађевинарство	39	2,64	39	2,41	55	4,08	
	саобраћај и везе, жељезнице, телекомуникације и ПТТ	120	8,14	108	6,70	84	6,24	
	трговина, угоститељство, туризам	84	5,69	108	6,70	121	8,98	
	занатске и личне услуге	13	0,88	65	4,02	26	1,93	
	комуналне дјелатности	8	0,54	48	2,97	44	3,27	
	финансијске и пословне услуге; фондови и пословне организације	27	1,83	32	1,98	10	0,74	
	образовање, наука, култура, информисање и социјалне услуге	38	2,58	77	4,76	64	4,75	
	здравствене услуге	285	19,40	257	15,90	205	15,22	
	производња електричне енергије и електродистрибуција	130	8,81	136	8,42	126	9,35	
	државна управа и полиција	155	10,51	182	11,26	191	14,18	
	војска	21	1,42	10	0,62	11	0,82	
	без података	0	0,00	21	1,30	2	0,15	
структура лакше повријеђеног радника према стручној спреми	НК (неквалификован радник)	139	9,43	163	10,11	103	7,65	
	ПК (полуквалификовани) КВ (квалификовани) ССС (средња стручна спрема) ВКВ (висококвалификовани)	1.123	76,19	1.245	77,19	1.047	77,73	
	ВШС (виша); ВСС (висока); Мр – Маст. (магистар – мастер); Др (доктор наука)	212	14,38	205	12,62	169	12,55	
	без података	0	0,00	0	0,00	28	2,08	
структура лаке повреде на раду према природи настанка повреде	зависно од повријеђене особе	непажња/журба/ непоштовање процеса рада	1.086	73,68	1.304	80,84	1.091	80,99
	Са утицајем /без утицаја	долаз./одлаз. саобраћајна несрећа	177	12,01	173	10,73	160	11,88
	не зависи од повређене особе	утицај других лица, погоршане болести, виша сила	124	8,41	79	4,89	84	6,23
	без података		87	5,90	57	4,89	12	0,89
структура лакших повреда на раду према повријеђеном дијелу тијела	лакша повреда – кућни опоравак – без инвалидитета		1.096	74,36	1.181	73,22	955	70,90
	компликована или вишеструка повреда, дуже болничко лијечење – могућ инвалидитет		355	24,08	422	26,16	352	26,13
	без података		23	1,56	10	0,62	40	2,97
структура лакше повреде на раду према мјесецу настанка повреде	јануар		148	10,04	222	13,74	170	12,62
	фебруар		100	6,78	107	6,62	145	10,75
	март		140	9,50	105	6,50	97	7,19
	април		73	4,95	93	5,75	79	5,86
	мај		120	8,14	150	9,28	70	5,19
	јуни		120	8,14	138	8,54	110	8,17
	јули		137	9,29	136	8,42	156	11,56
	август		110	7,46	132	8,17	99	7,34

	септембар	169	11,47	143	8,85	113	8,38
	октобар	139	9,43	160	9,90	127	9,41
	новембар	4	0,27	131	8,12	91	6,76
	децембар	4	0,27	93	5,75	90	6,67
	без податка	210	14,25	3	0,20	0	0,00
структура лакше повреде према дану у ком је настала повреда	понедјељак	294	19,95	315	19,53	252	18.71
	уторак	262	17,77	317	16,65	267	19.82
	сриједа	233	15,81	272	16,86	224	16.63
	четвртак	268	18,18	264	16,37	213	15.81
	петак	241	16,35	257	15,93	219	16.26
	субота	119	8,07	127	7,87	107	7.94
	недјеља	53	3,60	61	3,78	60	4.45
	без податка	4	0,27	0	0,00	5	0.37
	структура лакше повреде према старосној доби повријеђеног	29,99 и млађи	276	18,72	340	21,04	265
30–39,99		344	23,34	367	22,75	326	24.20
40–49,99		387	26,26	395	24,49	344	25.54
50–59,99		375	25,44	427	26,47	349	25.91
60–65		87	5,90	82	5,07	63	4.68
65+		0	0,00	1	0,06	0	0.00
без податка		5	0,34	1	0,06	0	0.00
структура лакше повреде према годинама стажа повријеђеног	0–0,99	94	6,38	80	4,96	55	4.08
	1–4,99	231	15,67	344	21,33	260	19.30
	5–9,99	200	13,57	236	14,63	196	14.55
	10–19,99	356	24,15	369	22,88	352	26.13
	20–29,99	312	21,17	281	17,42	258	19.15
	30–39,99	228	15,47	237	14,69	168	12.47
	40+	19	1,29	20	1,24	17	1.26
	Без података	34	2,31	46	2,85	41	3.04
структура лакше повреде према полу повријеђеног	мушки	977	66,28	1.054	65,34	899	66.74
	женски	496	33,65	559	34,66	448	33.26
	без податка	1	0,07	0	0,00	0	0.00

5.3. Упоредни приказ најважнијих параметара о лакшим повредама за период од 2018. до 2020. године

Достављени подаци о лакшим повредама на раду који су достављени Министарству показао је низ недостатака у самом процесу пријављивања. То су првенствено:

1. Непотпуност и некоегзистентност достављених података,
2. Нетачност достављених података,
3. Немогућност измјене или допуне достављених података,
4. Кашњење доставе података,
5. Застарјелост система извјештавања.

Сви ови закључци послужили су као основа за дефинисање стратешких циљева у циљу побољшања заштите здравља на раду.

5.4. Преглед повреда на раду у Републици Српској у односу на број запослених радника

година	Број лакших повреда ¹	Број тежих повреда ²	Број повреда са смртним исходом ²	Укупно повреде	Просјечан број запослених ³	Однос повреда и броја запослених (изражено у промилима ‰)		
						1/5	2/5	3/5
2017.	1.351	88	8	1.447	263.476	5,128	0,334	0,031
2018.	1.474	79	14	1.567	266.309	5,535	0,297	0,053
2019.	1.613	80	9	1.702	272.366	5,922	0,294	0,033
2020.	1.347	72	7	1.426	269.439	4,999	0,267	0,026

¹ Преузето из евиденција Министарства рада и борачко-инвалидске заштите Републике Српске – Ресор рад и запошљавање – Одјељење заштите на раду.

² Преузето из Управе за инспекцијске послове – Републичка инспекција рада.

³ Преузето из Републичког завода за статистику Републике Српске.

6. „SWOT“ АНАЛИЗА СТАЊА

СНАГЕ	ПРИЛИКЕ
<ul style="list-style-type: none"> * Закон о заштити на раду * Подзаконски акти – правилници * Конвенције МОР-а из области заштите на раду * Директиве Европске уније * Међуинституционална сарадња * Едукације и семинари 	<ul style="list-style-type: none"> * Унапређење безбједности и здравља радника * Подизање свијести послодаваца и запослених
СЛАБОСТИ	ПРИЈЕТЊЕ
<ul style="list-style-type: none"> * Низак степен свијести послодаваца и запослених * Застарјелост опрему за рад * Мањак повјереника који се баве Заштитом на раду код послодаваца 	<ul style="list-style-type: none"> * Професионалне болести * Болести у вези са радом * Повреде на раду * Велики трошкови послодавца и државе код одсуства због повреда на раду

IV ОПШТИ ЦИЉ СТРАТЕГИЈЕ

Општи циљ Стратегије заштите на раду у Републици Српској за период од 2021. до 2024. године јесте унапређење и очување здравља радно активног становништва, односно унапређење услова рада, ради спречавања повреда на раду, професионалних болести и болести у вези са радом и њиховог свођења на најмању могућу мјеру, односно отклањање професионалних ризика за њихову појаву или настанак. Општи циљ је „Безбједна и здрава радна мјеста за све запослене у Републици Српској“.

1. ПОЈЕДИНАЧНИ ЦИЉЕВИ СТРАТЕГИЈЕ

Појединачни циљеви у остваривању Стратегије су:

1.1. Израда Централног регистра повреда на раду (прилог Анекс II)

1.1.1. Израда приједлога пројектног задатка за Централни регистар повреда на раду и тражење средстава за његову реализацију код Владе Републике Српске, послодаваца, ЕУ фондова и међународних институција.

1.2. Подизање капацитета институција у систему заштите на раду и побољшавање сарадње унутар надлежних институција овог система

1.2.1. Покренути медијску кампања у циљу подизања свијести о важности заштите и здравља на раду, културе превенције и примјера добре праксе у области заштите и здравља на раду;

1.2.2. Организовање едукација послодаваца и лица задужених за заштиту и здравља на раду о значају превенције и мјерама заштите и здравља на раду ради спречавања повреда на раду и професионалних обољења и болести у вези са радом;

1.2.3. Одржавање редовних консултација са репрезентативним представницима синдиката и послодаваца у циљу утврђивање приоритета у рјешавању проблема који се тичу заштите и здравља на раду (нпр. у грађевинарству, дрвопрерађивачкој индустрији, код послодаваца који користе хемијске материје у процесу производње и сл.);

1.2.4. Организовање јавних тематских окупљања са Удружењем инжењера заштите на раду, социјалним партнерима и послодавцима;

1.2.5. Промовисање заштите на раду осјетљивих група радника (млађи радници, труднице, старији радници, особе са инвалидитетом или ограничењима у раду и инвалиди рада);

1.2.6. Обезбиједити континуитет обиљежавања Свјетског дана безбједности и здравља на раду (28. април) и Европске недјеље безбједности (последња седмица октобра);

1.2.7. Унапређење улоге службе медицине рада у систему заштите и здравља на раду у праћењу здравственог стања запослених;

- 1.2.8. Покренути процедуру израде Правилника о мјерама заштите на раду код спречавања настанка повреда оштрим предметима, а којим ће се одредити мјере заштите здравља радника у здравству који раде у процесима у којима постоји опасност инцидента с оштрим предметима, изложености крви и другим тјелесним течностима (у складу са Директивом Вијећа 2010/32/ЕУ о спровођењу Оквирног споразума о спречавању повреда оштрим предметима у болничком сектору и здравству који су склопили HOSPEEM и EPSU);
- 1.2.9. Унаприједити поступак признавања и пријављивања професионалног обољења, те организовати информативне и медијске кампање о важности и карактеристикама професионалних обољења;
- 1.2.10. Ојачати капацитет за инспекцијски надзор у примјени мјера заштите и здравља на раду;
- 1.2.11. Покренути иницијативу за праћење и примјену мјера из области заштите и здравља на раду које се односе на вирусне инфекције и пандемије, као што је тренутна ситуација са пандемијом вируса корона (COVID 19).

1.3. Усклађивање прописа из области заштите на раду са прописима Европске уније – спровођење директива и конвенција МОР-а

- 1.3.1. Идентификација прописа који ће се усклађивати са прописима ЕУ и МОР-а;
- 1.3.2. Измјена и допуна постојећих закона, доношење подзаконских прописа и других општих аката о заштити и здрављу на раду Републици Српској у циљу хармонизација прописа са прописима у ЕУ, начином обраде података према „ESAW“ методологију („European Statistics on Accidents at Work Methodology“) тј. европској статистици начина праћења повреда на раду.

2. ЕКОНОМСКИ АСПЕКТИ

У Републици Српској није развијен ефикасан систем праћења трошкова који настају због одсуства радника узрокованог повредом на раду или обољења у вези са радом.

На нивоу послодавца трошкови се, донекле, могу посматрати праћењем трошкова за спровођење мјера и активности за обезбјеђивање заштите и здравља на раду и број изгубљених радних сати због повреда на раду, професионалних болести и болести у вези са радом. Поред наведеног, могуће је пратити и трошкови лијечења, надокнаде за вријеме одсуствовања са посла, судских спорови и слично. Многи послодавци најчешће узимају у обзир само трошкове за спровођење мјера заштите и здравља на раду, а посљедице повреда и здравствени проблеми су обично скривени. Повреде на раду и професионалне болести повећавају трошкове послодавцима зато што је потребно додатно ангажовање нових радника, њихово оспособљавање за безбједан и здрав рад, а повријеђеним радницима је потребно обезбиједити накнаду плате.

Управо те чињенице указују на потребу бољег праћења заштите на раду са економског аспекта, а који ће бити могућ кроз примјену Централног регистра повреда на раду.

3. ПРАВЦИ ЗА ДАЉЕ УНАПРЕЂЕЊЕ ЗАШТИТЕ И ЗДРАВЉА НА РАДУ – СПРОВОЂЕЊЕ

Ради унапређења стања у области заштите и здравља на раду, неопходно је континуирано праћење реализације дефинисаних општих и појединачних циљева, као и рјешавање могућих проблема приликом спровођења Стратегије. Како би се унаприједио систем заштите на раду потребно је, још једном да поновимо, **наставити на активностима хармонизације са ЕУ законодавством, унапређење законских и подзаконских аката Републике Српске и повећање броја инспекцијских надзора над примјеном прописа, предузимањем активности на изради Јединственог регистра повреда на раду, професионалних болести и болести у вези са радом, те сталном унапређењу социјалног дијалога, посебно важним у превазилажењу неподвижених проблема као што је то ситуација са пандемијом вируса корона.**

Увођење јединственог регистра повреда на раду био би основ за праћење стања, анализу и успостављање ефикасније политике Републике Српске у овој области. Јединствен регистар повреда на раду може обезбиједити бројне позитивне ефекте:

1. Брзу, ефикасну и стандардизовану – електронску пријаву повреда на раду,
2. Смањивање трошкова пријаве повреде на раду;
3. Доступност података о извору, узроку и осталим аспектима повреда на раду;
4. Добиће се могућност систематске обраде и анализе података, те могућност предузимања адекватних и правовремених активности.

Посебну пажњу потребно је посветити даљем унапређењу здравља на раду, чији је главни носилац Служба медицине рада. Термин „здравље на раду“ традиционално подразумијева не само превенцију професионалних болести и повреда на раду, већ и

очување и унапређење здравља и радне способности запослених, као и унапређење радне средине и стварање здравих радних мјеста.

Здравље на раду представља важан сегмент за обезбјеђивање здравих услова за рад, тако позитиван допринос националној економији кроз повећану продуктивност, побољшан квалитет производа, већу радну мотивацију, изражено задовољство послом и допринос кроз свеукупни квалитет живота запослених и друштва у цјелини.

У систему заштите и здравља на раду, концепт цјеложивотног учења и образовања сматра се стратешким концептом као одговор на растуће захтјеве свијета рада, професионалне ризике и друге захтјеве за унапређење знања и вјештина. Полазећи од чињенице да су основне одреднице цјеложивотног учења и образовања континуитет и интеграција намеће се потреба развоја свијести од најранијег узраста о важности сопственог здравља и заштите преко свих нивоа формалног образовања да различитих облика неформалног образовања. Поред васпитно-образовне дјелатности, потребно је подстицати развој научноистраживачког рада, сарадњу и умрежавање високошколских установа (националним, регионалним и међународним оквирима) кроз пројекте и научне активности у овој области. Да би се ишло у корак са временом, технолошким и другим промјенама и одговорило, односно управљало ризицима у радној средини, неопходно је учење цијелог живота. Зато се поред стеченог формалног образовања, знања из области заштите и здравља на раду стичу и неформалним образовањем и неформалним учењем. У вези са неформалним образовању, од посебног је значаја оспособљавање запослених, послодаваца, инспектора рада, лица задужена за заштиту на раду кроз разне обуке и друге облике неформалног образовања из области заштите на раду. Стицање знања о заштити на раду у раном узрасту ствара добру основу за спречавање повреда на раду, професионалних болести и болести у вези са радом током радног ангажовања.

Социјални партнери имају значајну улогу у креирању, увођењу и спровођењу заштите и здравља на раду, као и промовисању здравих и безбједних услова рада. Потребно је радити на закључивању колективних уговора како би се заузели ставови који задовољавају интересе запослених и послодаваца.

4. ЗАКЉУЧЦИ

Област заштите и здравља на раду како из економских, тако и хуманих разлога заслужује да заузме истакнуто мјесто у програму политике Републике Српске. Опредијељеност за повећање запослености и продуктивности захтијева додатни напор свих заинтересованих страна да се побољша учинак на пољу заштите и здравља на раду. Заштита и здравље на раду има посебну улогу на повећање конкурентности и продуктивности предузећа, као и у доприносу који дају одрживости система социјалне заштите јер као резултат имају смањење трошкова од посљедица повреда на радном мјесту, професионалних обољења и болести у вези са радом и поспјешују мотивисаност запослених.

Стратешко опредјељење у области заштите на раду мора да држи корак са поменутих потребама како би се промовисала „добробит на раду“, односно физичка, морална и социјална добробит. У то мора да буду укључени сви учесници, односно државни органи, социјални партнери, предузећа и друго.

Сви учесници треба заједнички да усмјере снаге на давање подршке за реализацију Стратегије кроз:

1. Реализацију свих активности на смањењу повреда на раду и професионалних обољења и болести у вези са радом;
2. Укључивање аспеката разлике полова у процјени ризика, превентивне мјере и рјешења у области заштите и здравља на раду, како би се дала дужна пажња специфичним особинама жена;
3. Посебан акценат на бризи о старијим запосленим, али и млађим радницима.

У спровођењу Стратегије Министарство рада и борачко-инвалидске заштите Републике Српске сарађивала је са свим партнерима са којима је ова Стратегија и израђена и то **Министарство унутрашњих послова Републике Српске, Министарство здравља и социјалне заштите, Републичке управе за инспекцијске послове Републике Српске – Републичка инспекција рада, Фонд здравственог осигурања Републике Српске, Фонда за пензијско и инвалидско осигурање Републике Српске, Институту за јавно здравство Републике Српске, Завод за медицину рада и спорта Републике Српске, Одбор за заштиту и здравље на раду Републике Српске, Унија удружења послодаваца Републике Српске, Савез синдиката Републике Српске и Конфедерација синдиката Републике Српске.**

О њеном спровођењу Владу Републике Српске извјештава Економско-социјални савјет Републике Српске.

5. ЗАВРШНИ ДИО

Одлуку о усвајању Стратегије потребно је објавити у „Службеном гласнику Републике Српске“.

Анекс I: Табела са прегледом усклађености прописа из области заштите на раду

<i>Ниво власти/ Назив институције</i>	<i>Назив прописа и службени гласник</i>	<i>Предмет усклађивања (ДА/НЕ)</i>	<i>Пропис ЕУ (CELEX)</i>	<i>Оцјена усклађености*</i>	<i>Коментар</i>
Министарство рада и борачко-инвалидске заштите (МРИБИЗ)	Закон о заштити на раду ¹	ДА	Директива Савјета 89/391/ЕЕС о увођењу мјера за подстицање унапређења безбједности и здравља радника на раду Council Directive 89/391/EEC of 12 June 1989 on the introduction of measures to encourage improvements in the safety and health of workers at work CELEX ознака 31989L0391	Дјелимично усклађено	
	Правилник о превентивним мјерама за безбједан и здрав рад на радном мјесту ²	ДА	Директива Савјета 89/654/ЕЕС од 30. новембра 1989. године, о минимуму захтјева за заштиту здравља и безбједности на радном мјесту (прва појединачна Директива у смислу члана 16 (1) Директиве 89/391/ЕЕС) Council Directive 89/654/EEC of 30 November 1989 concerning the minimum safety and health requirements for the workplace (first individual directive	Дјелимично усклађено	

¹ „Службени гласник Републике Српске“, бр. 01/08 и 13/10.

² „Службени гласник Републике Српске“, број 30/12.

			<p>within the meaning of Article 16 (1) of Directive 89/391/EEC)</p> <p>CELEX ознака 31989L0654</p>		
	<p>Правилник о превентивним мјерама за безбједан и здрав рад при коришћењу средстава и опреме за личну заштиту на раду³</p>	<p>ДА</p>	<p>Директива Савјета 89/656/ЕЕС од 30. новембра 1989. о минималним безбједносним и здравственим захтјевима за употребу личне заштитне опреме на радном мјесту (трећа појединачна директива у смислу члана 16.(1) Директиве 89/391/ЕЕС) /</p> <p>Council Directive 89/656/EEC of 30 November 1989 on the minimum health and safety requirements for the use by workers of personal protective equipment at the workplace (third individual directive within the meaning of Article 16 (1) of Directive 89/391/EEC) CELEX ознака 31989L0656</p>	<p>Дјелимично усклађено</p>	
	<p>Правилник о превентивним мјерама за безбједан и здрав рад при ручном преношењу терета⁴</p>	<p>ДА</p>	<p>Директива Савјета 90/269/ЕЕС од 29. маја 1990. године, о минималним здравственим и безбједносним захтјевима приликом ручног преношења терета када постоји нарочит ризик од повреде леђа радника (четврта</p>	<p>Дјелимично усклађено</p>	

³ „Службени гласник Републике Српске“, број 23/13.

⁴ „Службени гласник Републике Српске“, број 79/13.

			појединачна Директива у смислу члана 16 (1) Директиве 89/391/ЕЕЦ) Council Directive 90/269/ЕЕЦ of 29 May 1990 on the minimum health and safety requirements for the manual handling of loads where there is a risk particularly of back injury to workers (fourth individual Directive within the meaning of Article 16 (1) of Directive 89/391/ЕЕЦ) CELEX ознака 31990L0269		
	Правилник о превентивним мјерама за безбједан и здрав рад при коришћењу опреме за рад са екраном ⁵	ДА	Директива Савјета 90/270/ЕЕЦ од 29. маја 1990. године, о минималним здравственим и безбједносним захтјевима за рад са уређајима са екраном (пета појединачна Директива у смислу члана 16 (1) Директиве 89/391/ЕЕЦ) Council Directive of 29 May 1990 on the minimum safety and health requirements for work with display screen equipment (fifth individual Directive within the meaning of Article 16 (1) of Directive 87/391/ЕЕЦ) (90/270/ЕЕЦ) CELEX ознака 31990L0270	Дјелимично усклађено	
	Правилник о превентивним	ДА	Директива 1999/92/ЕЦ Европског	Дјелимично усклађено	

⁵ „Службени гласник Републике Српске“, број 112/13.

	мјерама за безбједан и здрав рад у простору угроженом експлозивном атмосфером ⁶		парламента и Савјета од 16. децембра 1999. о минимуму захтјева за унапређење безбједности и заштите здравља радника коју су потенцијално угрожени од експлозивних смјеша (петнаеста појединачна Директива у смислу члана 16 (1) Директиве 89/391/ЕЕЦ) Directive 1999/92/EC of the European Parliament and of the Council of 16 December 1999 on min. requirements for improving the safety and health protection of workers potentially at risk from explosive atmospheres (15th individual Directive within the meaning of Art. 16(1) of Dir. 89/391/EEC) CELEX ознака 31999L0092		
	Правилник о превентивним мјерама за безбједан и здрав рад при излагању буци ⁷	ДА	Директива 2003/10/ЕС Европск. парламента и Савјета од 6. фебруара 2003. године у вези са излагањем радника ризицима насталих од физичких агенаса (бука), (седамнаеста појединачна директива у смислу члана 16 (1) Директиве 89/391/ЕЕЦ) Directive 2003/10/EC of the European	Дјелимично усклађено	

⁶ „Службени гласник Републике Српске“, број 79/11.

⁷ „Службени гласник Републике Српске“, број 56/16.

			Parliament and of the Council of 6 February 2003 on the minimum health and safety requirements regarding the exposure of workers to the risks arising from physical ag. (noise) (Seventeenth indiv. Directive within the meaning of Article 16(1) of Directive 89/391/EEC) CELEX ознака 32003L0010		
	Правилник о процјени ризика на радном мјесту и у радној средини ⁸	HE			
	Правилник о поступку и роковима превентивних и периодичних прегледа и испитивања опреме за рад и превентивних и периодичних испитивања услова радне средине ⁹	HE			
	Правилник о садржају и начину издавања обрасца извјештаја о повреди на раду, професионалном обољењу и обољењу у вези са радом ¹⁰	HE			
	Правилник о претходним и периодичним љекарским прегледима радника на радним мјестима са повећаним	HE			

⁸ „Службени гласник Републике Српске“, број: 66/08.

⁹ „Службени гласник Републике Српске“, бр. 66/08, 52/09 и 107/09.

¹⁰ „Службени гласник Републике Српске“, број: 66/08.

	ризиком ¹¹				
	Правилник о висини трошкова за издавање лиценци ¹²	НЕ			
	Правилник о стручном испиту из области заштите на раду ¹³	НЕ			
	Правилник о поступку утврђивања испуњености прописаних услова у области заштите и здравља на раду ¹⁴	НЕ			
	Правилник о начину вођења евиденција ¹⁵	НЕ			
	Правилник о начину и поступку оспособљавања радника за безбједан и здрав рад ¹⁶	НЕ			
	Правилник о пословима на које не може бити распоређен млађи радник ¹⁷	ДА	Директива Савјета 94/33/ЕЗ од 22. јуна 1994. године о заштити младих на радном мјесту Council Directive 94/33/EC of 22. June 1994. on the protection of young people at work CELEX ознака32003R2201	Дјелимично усклађено	
	Правилник о превентивним мјерама за безбједан и здрав рад при излагању хемијским ¹⁸ материјама	ДА	Директива Савјета 98/24/ЕС од 7. априла 1998. године о заштити здравља и безбједности радника од ризика повезаних са хемијским	Дјелимично усклађено	

¹¹ „Службени гласник Републике Српске“, број: 68/08.

¹² „Службени гласник Републике Српске“, бр. 68/08, 28/12 и 52/12.

¹³ „Службени гласник Републике Српске“, бр. 70/08 и 78/15.

¹⁴ „Службени гласник Републике Српске“, бр. 70/08 и 58/11.

¹⁵ „Службени гласник Републике Српске“, број: 63/09.

¹⁶ „Службени гласник Републике Српске“, број: 42/11.

¹⁷ „Службени гласник Републике Српске“, број: 86/16.

¹⁸ „Службени гласник Републике Српске“, број: 4/20.

		<p>агенсима на раду (четрнаеста појединачна Директива у смислу члана 16 (1) Директиве 89/391/ЕЕЗ).</p> <p>Council Directive 98/24/EC of 7 April 1998 on the protection of the health and safety of workers from the risks related to chemical agents at work (fourteenth individual Directive within the meaning of Article 16(1) of Directive 89/391/EEC)(OJ L 131 5.5.1998, p. 11)</p> <p>Директива Комисије 2000/39/ЕЦ од 8. јуна 2000. године о утврђивању прве листе индикативних граничних вриједности професионалне изложености на раду којом се спроводи Директива Савјета 98/24/ЕУ о заштити здравља и безбедности радника од ризика повезаних са хемијским агенсима на радном месту</p> <p>Commission Directive 2000/39/EC of 8 June 2000 establishing a first list of indicative occupational exposure limit values in implementation of Council Directive 98/24/EC on the protection of the</p>		
--	--	---	--	--

			<p>health and safety of workers from the risks related to chemical agents at work (Text with EEA relevance)</p> <p>Директива Комисије 2006/15/ЕС од 7. фебруара 2006. године о утврђивању друге листе индикативних граничних вриједности професионалне изложености на раду којом се спроводи Директиве Савјета 98/24/ЕС и којом се мијењају и допуњавају Директиве 91/322/ЕЕС и 2000/39/ЕС</p> <p>Commission Directive 2006/15/EC of 7 February 2006 establishing a second list of indicative occupational exposure limit values in implementation of Council Directive 98/24/EC and amending Directives 91/322/EEC and 2000/39/EC (Text with EEA relevance)</p> <p>Директива Комисије 2009/161/EU од 17. децембра 2009. године о утврђивању треће листе индикативних граничних вриједности професионалне изложености на раду којом се спроводи Директива Савјета 98/24 /ЕС и којом се мијења и допуњава</p>		
--	--	--	--	--	--

			<p>Директива Комисије 2000/39 /EC</p> <p>Commission Directive 2009/161/EU of 17 December 2009 establishing a third list of indicative occupational exposure limit values in implementation of Council Directive 98/24/EC and amending Commission Directive 2000/39/EC (Text with EEA relevance)</p> <p>Директива Комисије 2017/164/EU од 31. јануара 2017. године о успостављању четврте листе индикативних граничних вриједности професионалне изложености на раду којом се спроводи Директива Савјета 98/24/EC и којом се мијења и допуњава Директива Комисије 91/322 /ЕЕС, 2000/39 /EC и 2009/161 EU</p> <p>Commission Directive (EU) 2017/164 of 31 January 2017 establishing a fourth list of indicative occupational exposure limit values pursuant to Council Directive 98/24/EC, and amending Commission Directives 91/322/EEC, 2000/39/EC and 2009/161/EU (Text with EEA relevance.)</p>		
	Правилник о превентивним мјерама за безбједан	ДА	Директива 2004/37/EC Европског парламента и Савјета	Дјелимично усклађено	

	и здрав рад при излагању карциногенима или мутагенима ¹⁹		<p>од 29. априла 2004. о заштити запослених од ризика везаних са излагањем карциногенима или мутагенима на радном мјесту (шеста појединачна директива у смислу члана 16. став 1. Директиве Савјета Европе 89/391) (кодификована верзија)</p> <p>Directive 2004/37/EC of the European parliament and of the Council of 29 April 2004 on the protection of workers from the risks related to exposure to carcinogens or mutagens at work (Sixth individual Directive within the meaning of Article 16(1) of Council Directive 89/391/EEC) (codified version) (Text with EEA relevance) (OJ L 158 30.4.2004, p. 50)</p>		
--	---	--	--	--	--

¹⁹ „Службени гласник Републике Српске“, бр. 48/20 и 100/21.

Анекс II: Пројектни задатак ИЗРАДА ЦЕНТРАЛНОГ РЕГИСТРА ПОВРЕДА НА РАДУ

Основне карактеристике пројекта:

1. Израда програма/апликације – Централни регистар повреда на раду (лакших, тешких и повреда са смртним исходом), професионалних обољења и обољења у вези са радом;

- Власник апликације је Влада Републике Српске;
- Пројекат представља:
  - 1) Информатичку надоградњу постојеће, законом дефинисане процедуре пријаве повреде на раду;
  - 2) Обједињавање система пријављивања повреде на раду (код надлежних институција), прикупљања и чувања података на једном мјесту;
  - 3) Ојачавање техничких капацитета у систему заштите здравља на раду кроз: набавку хардвера и софтвера, креирање онлајн платформе, интернет закупа веза за пренос података, те избор система за сигурност и заштиту података;
- Администрирање апликацијом (координација са Институцијама у систему заштите здравља на раду, те каснији развој и проширивање апликације) водиће Одјељење заштите на раду Ресора рада.

2. Техничке карактеристике програма и правне претпоставке:

- Правна основа је постојећи законом прописана процедура пријављивања лакших, тешких и повреда са смртним исходом¹. Законске прописе треба допунити како би обавеза послодавца умјесто „папирне верзије“, била онлајн-пријава повреде на раду, која ће се налазити на званичним веб-сајтовима МРИБИЗ, МУП, Министарства здравља и социјалне заштите, Инспектората РС, Завода за медицину рада и спорта;
- Унос у апликацију ће бити такав да се истовремено могу уносити подаци са више локација са територије Републике Српске и креиран тако да се само први пут унесе основни или регистрацијски подаци који би се касније повлачили из базе података. Дакле, унос би био једноставан, брз и са минималном могућности доставе произвољних података;
- Апликацију базирати на избору података из шифарника (стандардизованим према СЗО) са најмањим могућим бројем поља у којима се произвољно уносе подаци, са дефинисаним обавезним уносом података и повратној информацији о пријему унесених података о повреди;
- База података, чување и прављење копије података би се радило у складу са законом прописаном процедуром и пројектним задатком;
- Јединствени матични број (ЈМБ) би била веза са подацима и другим институцијама које у овом учествују, а имају своје податке/програме као што је: Породична медицина, Фонд здравственог осигурања, Републички инспекторат, али уз обавезу поштовања законом прописане процедуре која се односи на Закону о заштити личних података;
- Реализација програма подразумијева куповање сервера, одређеног броја радних станица и информатичке опреме, система за пренос и чување података, закупа веза за пренос података, те система за сигурност и заштите података и који треба да буду саставни дио Пројекта.

3. Корисници програма

- Институције Владе Републике Српске (Министарства, Инспекторат, Завод за медицину рада и спорта Републике Српске, Институт за јавно здравство Републике Српске, Фонд здравственог осигурања Републике Српске, Фонд ПИО Републике Српске);
- Социјални партнери, организације и удружења из дјелатности заштите здравља на (Унија удружења послодаваца Републике Српске, синдикати, Удружења инжењера заштите на раду Републике Српске и сл.);
- Послодавци који су обавезни према закону да пријаве повреду на раду;
- Пројекат, у наредној (другој фази реализације), треба да преузме податке домова здравља – породичне медицине која доноси одлуку о одсуству са посла – боловању, затим болнице и клинички центри који обављају лијечење, као и Фонд здравственог осигурања Републике Српске који учествују у одлуци о евентуалном инвалидитету радника, те Завода за запошљавање Републике Српске који иницира доквалификацију или преквалификацију радника, као и Пореска управа Републике Српске;
Из само овдје побројаног може се закључити да ће се одсуство радника са посла, његово повређивање или инвалидитет моћи квалитетније пратити, а самим тим и утицати на смањивање и елиминацију тих појава.
- Квалитетно праћење повреда на раду омогућава уштеду у буџету Републике Српске, смањује одсуство са посла, односно трошкове због одсуства са посла и подиже ниво квалитета живота радника у процесу рада, али и ван њега.

4. Значај за креирање програма

- Јединствена евиденција би показала ко се, колико, гдје и на који начин повређује, шта су најчешће повреде на раду, вријеме одсуства са посла због повреде. На бази тога би се могле предузети мјере са циљем смањивања или отклањања повреда на раду, професионалних обољења и обољења у вези са радом;
- Евиденција би омогућила праћења повређивања радника по гранама индустрије, утицајним факторима, времену и мјесту повреде, а посебан значај би био код вишеструких, учесталих или код повређивања који као посљедицу имају дјелимични инвалидитет или ограничења у раду;
- Добила би се основа за праћења боловања по основу повреде на раду, односно начина и расподјеле трошкова лијечења, али и губитака код послодавца због одсуства радника са посла;
- Омогућила би се анализа и стандардизација одсуства са посла у зависности од типа повреде, тока лијечења, добијеног инвалидитета или ограничења и касније доквалификације или преквалификације радника;
- Евиденција би успостављањем базе података дала могућност контроле запослених, односно пријављених лица код послодавца, те плаћања обавезних доприноса или осигурања за случај повреде на раду.

Анекс III: Листа приоритетних прописа на којима ће се радити усклађивање:

	Назив правилника	активност
1.	Правилник о програму усавршавања знања и других питања у вези са усавршавањем знања и лица за заштиту на раду	израда 4. квартал 2021. године
2.	Правилник о обезбјеђивању ознака за безбједност и/или здравље на раду	израда 2. квартал 2022. године
3.	Правилник о начину пружања прве помоћи, врсти средстава и опреме који морају бити обезбијеђени на радном мјесту, начину и роковима оспособљавања запослених за пружања прве помоћи	израда 4. квартал 2022. године
4.	Правилник о превентивним мјерама за безбједан и здрав рад у шумарству	израда 2. квартал 2023. године
5.	Правилник о превентивним мјерама за безбједан и здрав рад младих	израда 4. квартал 2023. године
6.	Правилника о садржају и начину издавања обрасца извјештаја о повреди на раду, професионалном обољењу и обољењу у вези са радом	измјене и допуне 3-4 квартал 2023. и 1. квартал 2024. године
7.	Правилник о садржају и начину вођења електронских евиденција о повредама на раду, професионалним болестима и болестима у вези са радом	израда 1. квартал 2024. година
8.	Закона о евиденцијама у области рада и здравственог осигурања	измјене и допуне 4. квартал 2023. и 1. квартал 2024. године

Анекс IV: Акциони план на реализацији очекиваних циљева, са мјерама учинка, планом и годишњим резултатом у остваривању појединачних циљева Стратегије¹

6. Израда Централног регистра повреда на раду

Ред. бр.	Опис активности	Финансирање	Укључени социјални партнери ²	Индикат. реализ.	Рок реализације
1.	Израда приједлога пројектног задатка Централног регистра повреда на раду (ЦРПР)	Буџет РС у 2022. год.	УИП РС ЗМРИС РС; МУП РС; Синдикати; УУП РС		31.12.2021. године
2.	Консултација Министарства са социјалним партнерима, рачунарским кућама на изради Централног регистра повреда на раду (ЦРПР)	Није потребан	УИП РС, ЗзМРИС РС; МУП РС; УУП РС; Синдикати; УИЗНР, МЗ и СЗ	Сагласност потписан Меморандум о заједничкој сарадњи	31.12.2021. године
3.	Добијање сагласности за пројектни задатак	Не	Не	Одлука Владе РС	31.03.2022. године
4.	Формирање пројектног тима за рад на Централном регистру повреда на раду (ЦРПР)	Буџет РС за 2022. год.	9–11. чл. (УИП РС, ЗзМРИС РС; МУП РС; УУП РС; Синдикат; УИЗНР, МЗ и СЗ и Ек. ССавј. РС)	Одлука о именовању пројектног тима	30.06.2022. године
5.	Израда приједлога пројектног задатка за сагласности Владе	Не	Не	Одлука Владе РС	30.09.2022. године
6.	Расписивање јавног огласа - тендера за реализацију пројектног задатка Централни регистар повреда на раду (ЦРПР)	Министарство РиБИЗ	не	Приједлог одлуке МРиБИЗ – Одлука Владе РС	31.12.2022. године
7.	Израда Централног регистра повреда на раду (ЦРПР)	Буџет РС за 2022. год. и 2023. год.	МРиБИЗ и чланови пројектног тима	Изабран израђивач програма	31.12.2023. године
8.	Набавка и инсталација опреме за реализацију ЦРПР	Буџет пројекта	Изабран добављач опреме	Испоручена и инсталирана опрема	31.03.2024. године
9.	Пробни рад ЦРПР	Буџет пројекта	Изабран добављач опреме и израде програма		30.09.2024. године
10.	Измјене и допуне Закона о евиденцијама у области рада и здравственог осигурања	не	МРиБИЗ, УИП РС; МЗ и СЗ; синдикати	Одлука Владе РС	30.09.2024. године
11.	Измјене и допуне Правилника о садржају и начину издавања	не	МРиБИЗ, УИП РС;	Министарство	30.09.2024.

	образаца извјештаја о повреди на раду, професионалном обољењу и обољењу у вези са радом		МЗ и СЗ; синдикати	РиБиЗ РС	године
12.	Израда Правилника о садржају и начину вођења електронских евиденција о повредама на раду, професионалних болести и обољења у вези са радом	не	МРиБиЗ, УИНР РС; МЗ и СЗ; МУП РС;	Министарство РиБиЗ РС	30.09.2024. године
13.	Промоција и обука запослених на уносу и начину функционисања ЦРПР (1. фаза реализације пројекта)	Буџет пројекта; УУП РС и потенцијални донатори	МРиБиЗ, УИНР РС; МЗ и СЗ; МУП РС; УУП РС, Синдикати;	Одржани сем./обуке и промоц. ЦРПР	31.12.2024. године
14.	Израда Приједлога реализације пројекта Централни регистар повреда на раду (ЦРПР) – (2. фаза реализације пројекта)	Потенцијални донатори и буџет РС	МРиБиЗ, УИНР РС; МЗ и СЗ; МУП РС; УУП РС, Синдикати; Фонд ЗО;	Сагласност Владе РС	31.12.2024. године
15.	Континуирана анализа података ЦРПР	Буџет пројекта	Пројектни тим	Три извјештаја	31.12.2024. година
16.	Израда приједлога пројектног задатка за Анализу и обједињавање података о повредама на раду, лијечењу, преквалификацији или доквалификацији, финансијски показатељи, разрада могућности уноса података из претходних година;	Пројекат финансиран од ИЛО или екстерни донатори	Пројектни тим који је радио на Фази 1.	Меморандум о заједничком раду и наступу	31.12.2024. године

¹ Рађено у складу са Одлуком бр. 940 („Службени гласник Републике Српске”, број 50/2016. године)

² УИП = Управа за инспекцијске послове Републике Српске; ЗМРиС РС = Завод за медицину рада и спорта Републике Српске; МУП РС = Министарство унутрашњих послова Републике Српске; Синдикати (Савез синдиката Републике Српске и Конфедерација синдиката Републике Српске); УУП РС = Унија удружења послодаваца Републике Српске; УИЗНР РС = Удружење инжењера заштите на раду Републике Српске, МЗ и СЗ = Министарство здравља и социјалне заштите Републике Српске; ЕКС РС = Економско-социјални савјет Републике Српске; ФЗО РС = Фонд здравственог осигурања Републике Српске; ФПИО РС = Фонд пензијско-инвалидског осигурања Републике Српске; МРиБиЗ = Министарство рада и борачко-инвалидске заштите Републике Српске.

2. Подизање капацитета институција у систему Заштите на раду у Републици Српској и побољшавање сарадње унутар надлежних институција овог система

	Секторска област	Информативно-медијске, едукативне или образовне и промотивне активности			
	Стратешки циљ	Подизање капацитета институција у систему Заштите на раду у Републици Српској и побољшавање сарадње унутар надлежних институција овог система			
Ред. бр.	Мјере учинка за крајње резултате	2021.	2022.	2023.	2024.
	Припрема комуникацијске стратегије – Већа присутност у медијима у циљу боље препознатљивости и значаја заштите на раду код послодаваца и радника				
	Оперативни циљ				
1.	Медијска кампања (учешће у ТВ емисијама, радијском програму, штампаним и електронским медијима) у циљу подизања свијести о важности заштите и здравља на раду, културе превенције и примјера добре праксе у области заштите и здравља на раду	30. јуни	30. септ.	30. јун	30. септ.
2.	Организовање едукација за послодавце и лица задужених за ЗЗНР о значају превенције и мјерама ЗЗНР, ради спречавања повреда на раду и професионалних обољења и болести у вези са радом		30. јуни		30. јуни
3.	Одржавање консултација са Удружењем инжењера ЗЗНР, социјалним партнерима у циљу утврђивање приоритета у рјешавању проблема у вези са ЗЗНР (нпр. грађевинарство, дрвопрерађивачка индустрији, код послодаваца који користе хемијске материје у процесу производње и сл.)	31. дец.	30. септ.	30. септ.	30. септ.
4.	Промовисање заштите на раду осјетљивих група радника (млађи радници, труднице, старији радници, лица са инвалидитетом или ограничењима у раду и инвалиди рада)			31. дец.	

3. Усклађивање прописа из области заштите на раду са прописима ЕУ, спровођење директива и конвенција МОП-а

	Секторска област	Законодавне активности			
	Стратешки циљ	Усклађивање прописа из области заштите на раду са прописима ЕУ, спровођење директива и конвенција МОП-а			
Ред. бр.	Мјере учинка за крајње резултате	2021.	2022.	2023.	2024.
1.	Идентификација прописа који ће се усклађивати са прописима ЕУ и МОП-а	Израда једног подзаконског акта	Израда два подзаконска акта	Израда једног и измјена/допуна једног подзаконског акта	Израда једног и измјена/допуна два подзаконска акта
	Оперативни циљеви				
1.	Израда Правилника о програму усавршавања знања и других питања у вези са усавршавањем знања и лица за заштиту на раду	31. дец.			
2.	Израда Правилник о обезбјеђивању ознака за безбједност и/или здравље на раду		30. јуни		
3.	Израда Правилник о начину пружања прве помоћи, врсти средстава и опреме који морају бити обезбијеђени на радном мјесту, начину и роковима оспособљавања запослених за пружања прве помоћи		31. дец.		
4.	Израда Правилник о превентивним мјерама за безбједан и здрав рад у шумарству			30. јуни	
5.	Израда Правилник о превентивним мјерама за безбједан и здрав рад младих				30. јуни

6.	Измјена и допуна Правилника о садржају и начину издавања обрасца извјештаја о повреди на раду, професионалном обољењу и обољењу у вези са радом			30. јуни	
7.	Измјене и допуне Закона о евиденцијама у области рада и здравственог осигурања				30. септ.
8.	Израда Правилника о садржају и начину вођења електронских евиденција о повредама на раду, професионалним болестима и обољењима у вези са радом				30. септ.

Завод за медицину рада и спорта Републике Српске

	Секторска област				
	Стратешки циљ	Унапређење улоге службе медицине рада у систему заштите и здравља на раду у праћењу здравственог стања запослених			
Ред. бр.	Мјере учинка за крајње резултате	2021.	2022.	2023.	2024.
	Оснаживање Завода за медицину рада и спорта Републике Српске				
	Оперативни циљ				
1.	Обезбиједити средства за додатну опрему, простор и кадар за обављање послова: вођење регистра повреда на раду, професионалних обољења, радника изложених канцерогенима и мутагенима и радних мјеста са повећаним ризиком, за научноистраживачки рад, статистичка истраживања из подручја здравља на раду, <ul style="list-style-type: none"> – да планира предлаже и спроводи мјере за унапређење и очување здравља радника, – да обликује доктрине и методе рада при оцјењивању здравствене способности, – да врши едукацију и остало. 				

2.	План и програм промоције здравља на раду на нивоу Републике Српске (здравствено васпитање и образовање и подизање свијести о потреби спровођења мјера и активности ради здравог начина живота и рада, одвикавање од штетних навика и погрешних ставова и понашања у раду, о значају физичке активности)	31. дец.	31. дец.	31. дец.	31. дец.
3.	Обезбиједити доступност службе медицине рада сваком раднику кроз доношење плана мреже службе медицине рада у Републици Српској. Анализа трошкова и користи од ангажовања медицине рада ради заштите здравља на раду	31. дец.	31. дец.		
4.	Донијети јединствен ценовник услуга медицине рада у Републици Српској	31. дец.			
5.	Прецизирати положај медицине рада у здравственом систему Републике Српске. Обезбиједити прецизну легислативу за службу медицине рада.	31. дец.			